

Innhold

1. INNLEIING	1
2. DEFINISJONAR	1
3. SAMFUNNSPERSPEKTIVET	2
3.1 Bulyst (Bygd -og stadutvikling, kultur, idrett, organisasjonsliv)	2
3.1.1 Nosituasjon	2
3.1.2 Mål og strategiar for bulyst	2
3.2 Livsløp	3
3.2.1 Nosituasjon	3
3.3.2 Mål og strategiar for Livsløp	4
3.3 Miljø (Kulturarv, ressurs- og miljøforvaltning)	5
3.3.1 Nosituasjon	5
3.3.3 Mål og strategiar miljø	5
3.4 Næringsliv (Innovasjon, utbygging, landbruk og samferdsel)	6
3.4.1 Nosituasjon	6
3.3.4 Mål og strategiar næringsliv	7
4 TENESTEPERSPEKTIVET	9
4.1 Kultur og oppvekst	9
4.1.1 Barnehagane skal	9
4.1.2 Skulane skal	10
4.1.3 Kulturskulen:	10
4.1.4 Biblioteket	11
4.2 Helse – og omsorgsetaten	11
4.2.1 Helse for barn og unge	12
4.2.2 Omsorgstenesta	12
4.2.3 Psykisk helse	12
4.2.4 Legetenesta	13
4.2.5 Fysioterapi- og ergoterapi	13
4.2.6 Bråtenjordet	13
4.3 Teknisk etat	14
5 MEDARBEIDARPERSPEKTIVET	17
6 ØKONOMIPERSPEKTIVET	20
6.1 FØRESETNADER BUDSJETT	20
6.1.1 Generell informasjon - føresetnader	20
6.1.1 Lønsoppgjer 2019	25
6.1.2 Kjøp av varer og tenester inkl. interkommunale tiltak	25
6.1.3 Inntektsauke	26
6.1.4 Politiske vedtak gjennom året	26
6.1.5 Driftstiltak – innsparingar – som betrar netto driftsresultat	27
6.1.6 Nye driftstiltak som ikkje er funne plass til	29
6.1.7 Nye driftstiltak som rådmannen meiner må prioriterast	30

6.1.8	Investeringstiltak – perioden 2020 - 2030.....	31
6.1.9	Utvalsbehandling :.....	35
6.1.9.b	Livsløp – 14.11.2019.....	35
6.1.9.c	Økonomiutvalet – 19.11.2019.....	36
6.1.9.4	Økonomiutvalet – 26.11.2019.....	37
6.1.10	Økonomiutvalet – 3.12.2019.....	39
6.1.9.6	Formannskapet – 3.12.2019.....	40
6.1.9.7	Endelig forslag til endring, jfr. 6.1.5 – 6.1.8.....	40
6.1.10	Kommunestyret sin behandling – 17.12.2019.....	44
6.2	ØKONOMISKE OVERSIKTER.....	47
6.2.1	Økonomisk oversikt drift (alle tal i heile 1.000 kroner) – ny forskriftoversikt.....	47
6.2.2	Bevilgningsoversikt drift (alle tal i heile 1.000 kroner) – ny forskriftoversikt.....	48
6.2.3	Bevilgningsoversikt investering (alle tal i heile 1.000 kroner) – ny forskriftoversikt.....	49
6.2.4	Oversikt gjeld – antatt forskriftsskjema.....	49
7.	BUDSJETTVEDTAK.....	50
8.	GEBYR OG BETALINGSSATSAR.....	52
8.1	Slam.....	52
8.2	Renovasjon.....	53
8.3	Vatn og avløp.....	53
8.4	Matrikkel.....	55
8.4	Matrikkel - fortsetter.....	56
8.5	Plan og bygg.....	57
8.5	Plan og bygg - fortsetter.....	58
8.6	Plan og bygg – del 2.....	59
8.7	Feiing.....	60
8.8	Landbrukssaker.....	60
8.9	Brukarbetaling helse- og omsorg.....	61
8.10	Brukarbetaling Oppvekst.....	64

1. INNLEIING

Handlingsprogrammet 2020-2023 har tatt utgangspunkt i satsingsområda som er skissert i ny kommuneplan (2019-2030), vedtatt Handlingsprogram for 2019-2022 og kommunen si årsmelding for 2018. I tillegg er det tatt omsyn til nye lokale og nasjonale føringar.

Handlingsprogrammet er eit strategidokument som viser kjerneverksemd, verdigrunnlag, visjon, utfordringar og strategiske mål.

Visjon kan definerast som ein overordna framtidig ønska tilstand/situasjon. Visjonen skal motivere til å arbeide i felles retning og vere ei rettesnor som viser kva Hemsedal kommune vil vera, eller kva posisjon kommunen vil ha.

- Næringa skal ha gode vilkår, skal til topps
- Hemsedal skal levere på topp innanfor kommunale tenester
- Dei som bur og besøker Hemsedal skal alle koma til topps i sitt liv – nå eigne mål
- Dei som vil til «toppen av fjellet» får tilgang
- Hemsedal skal vere på topp innan bærekraft og miljø
- Utvikling bygd på fellesskap og innbyggjarinvolvering – vi gjer dette saman

Hemsedal kommune sin visjon:

«Saman til tøpps»

2. DEFINISJONAR

Handlingsprogrammet beskriv strategiar og tiltak knytt til fire perspektiv:

Samfunnsperspektivet tar for seg sektorovergripande og planlagt utvikling i kommunen dei neste åra.

Tenesteperspektivet skildrar strategiane for dei tenestene og oppgåvene som kommunen utfører overfor sine innbyggjarar og besøkande.

Medarbeidarperspektivet viser kommunen sin politiske og administrative struktur og bygger på ein grunnleggande tanke om at dei tilsette er kommuneorganisasjonen sin viktigaste ressurs.

Økonomiperspektivet skisserer økonomiske rammer og mål som er gjeldande i økonomiplanperioden.

Mål eller målsetting er ein klart formulert tanke, ide eller intensjon om ein ønska framtidig tilstand eller slutt punkt eit individ eller ein organisasjon planlegg å oppnå. Mål kan gi retning til vidare arbeid og styre utviklinga mot målet. Mål er det ønska sluttresultatet, medan plan, oppgåveløysning og strategi er framgangsmåten som vert brukt for å oppnå målet.

Strategi skildrar både kvar ein vil på lang sikt og korleis ein kjem dit. Strategi er målrealisering, det ein tenker å gjera for å oppnå måla.

Tiltak er ein eller fleire handlingar som skal gjere Hemsedal kommune i stand til å nå fastsette mål.

3. SAMFUNNSPERSPEKTIVET

Samfunnsperspektivet bygger på ei forståing av kommunen som samfunnsaktør som kan bidra til å utvikle kommunen i den retning innbyggjarane ynskjer. Samfunnsperspektivet skisserer dei strategiane som ligg til grunn for utvikling av lokalsamfunnet og som alle etatar er involverte i .

Mål og strategiar i Handlingsplanen er bygd opp kring dei 4 målområda som er skissert i framlegg til samfunnsdel, sjølv om denne ikkje er vedtatt:

1. **Bulyst (Bygd- og stadutvikling, kultur, natur, idrett, organisasjonsliv)**
2. **Livsløp (Oppvekst, helse og omsorg)**
3. **Miljø (Kulturarv, klima, ressurs- og miljøforvaltning)**
4. **Næringsliv (Innovasjon, utbyggingsstrategi, landbruk, samferdsel)**

3.1 Bulyst (Bygd -og stadutvikling, kultur, idrett, organisasjonsliv)

3.1.1 Nosituasjon

Hemsedal er ein av få distriktskommunar som veks. Folketalet ved utgangen av juni 2019 var 2496. Innbyggjarane bur hovudsakleg i tettstadane Trøym, Tuv og Ulsåk. Bygda er ein attraktiv bukommune med appell spesielt mot alderssegmentet 25- 45 år. Det finns eit rikt fritidstilbod med urbane innslag av kafear og restauranttilbod, men det er få ledige bustadtomter - noko som er prisdrivande. Hemsedal er også ei bygd med levande tradisjonar, variert kulturliv og mange frivillige lag og organisasjonar. Det er stor aktivitet i kommunen og nye område er under utvikling for bustadbygging, fritidsbustadar, samt næringsområde for handel, turisme og industri.

3.1.2 Mål og strategiar for bulyst

Mål 1. 3000 innbyggjarar innan 2030

Strategi:

- Vi skal ha varierte butilbod i alle prisklasser til alle målgrupper
- Vi skal regulere og stimulere til bustadbygging
- Vi skal ha full barnehagedekning
- Vi skal betre kollektivtilbod til alle brukargrupper

Mål 2. Varierte moglegheiter for arbeid

Strategi:

- Vi skal ha kunnskap om målgruppa – kven er dei og kvifor flyttar dei hit og kvifor flyttar dei ut?
- Vi skal tilby rådgjeving, oppstartshjelp og ha oversikt over ledige lokale
- Vi skal sjå på «Sesongarbeidarar som ressurs»
- Vi skal delta i regionalt samarbeid og følgje opp tiltak i regional plan for Hallingdal

Mål 3. Variert kultur- og friluftsliv

Strategi:

- Vi skal ha god innbyggjarinvolvering for utvikling av lokalsamfunnet (Kommune 3.0)
- Vi skal stimulere utvikling og samhandling mellom skule/kultur /idrett for alle aldersgrupper
- Vi skal ha innbydande og attraktive sosiale møteplassar gjennom medveten estetikk og byggeskikk

Mål 4. Attraktiv kommune for fritidsbustader

Strategi:

- Vi skal sjå konsekvensar og mogelegheiter «Hytte som mellombels bustad»
- Vi skal sjå på hytteeigarane som ein ressurs og døropnar for næringsutvikling
- Vi skal legge til rette for fiber i hyttefelt

	Tiltak knytt til målområda «Bulyst»	2020	2021	2022	2023
1.	Opparbeide bustadfeltet BU7. Oppstart av bustadregulering BU6	x		x	
2.	Omregulere bustadfelta Trøym og Tuv– auka fortetting og utnytting	x	x		
3.	Utfordre næringa på realisering av sesongarbeidarbustad	x	x		
4.	Stimulere unytta privat «bustadpotensial» i sentra Tuv, Trøym, Ulsåk	x			
5.	Følgje opp buplikt - alle bustader skal nyttast i høve føremål	x		x	
6.	Følgje opp «områdemodell» som sikrar finansiering av «infrastruktur/ grøn infrastruktur» i Trøym sentrum – Holdebakken	x	x	x	x
7.	Etablere ein modell for «aktive lokalsamfunn» der ansvar frå «kommunalt» til «lokale» vert tydeleggjort, og forventningsavklaring formalisert - partnerskapsavtaler med vel, lag og organisasjonar	x	x		
8.	Ferdigstelle Kulturminneplan – innarbeide tiltak i økonomiplan	x			
9.	Identifisere indikatorar for tilflytting/utflytting, og systematisere desse til «produktpakkar, fadderordning» - jobb - bustad - barnehage- kultur	x			
10.	Revidere planstrategi for 2020-2023	x			

3.2 Livsløp

3.2.1 Nosituasjon

Hemsedal kommune har ei gunstig aldersfordeling med ein stor del unge vaksne mellom 25-45 år, noko som og gjer at eldrebølga kjem seinare til Hemsedal enn resten av landet. Det er mangel på heildøgns omsorgsplassar, avlastnings- og dagsenterplassar. Arealet til skule og barnehage har vore under press og naudløysingar har kome på plass så ein kunne halde oppe drifta.

Turismen gir store fordelar med tanke på eit godt utbygd aktivitetstilbod, men også negative sider med auka tilgang til rusmiddel og bruk av helse- og omsorgstenester.

Det har vore ein sterk og jamn vekst av arbeidsinnvandrarakar dei siste åra, og det er registrert over 40 nasjonalitetar i dag, der dei fleste er frå Polen, Sverige, Danmark og Litauen. Det er over snittet mange ungdommar som er plaga av einsemd og psykiske lidingar. Hemsedal er noko under snittresultat på nasjonale prøver for 5. trinn, medan fråfall frå vidaregåande er lågt.

3.3.2 Mål og strategiar for Livsløp

Mål 1. Inkluderande, levande og mangfaldig lokalsamfunn utan sosiale skilnader

Strategi:

- Alle innbyggjarar skal ha lik moglegheit til å bidra og delta i lokalsamfunnet
- Vi skal legge til rette for eit rikt kultur-, idretts- og organisasjonsliv
- Vi skal auka kunnskap og forståing mellom minoritets-/majoritetsbefolkning
- Vi skal tilby tenester som gir sosial tryggleik med rett skalering av politi og legetilbod

Mål 2. Barn og unge kjenner seg trygg, opplever meistring, trivsel og framtidstru

Strategi:

- Vi skal motivere barn og unge til å utvikle kreativitet og eigne evner
- Vi skal ha betre skuleresultat enn landssnittet og sikre at unge gjennomfører vidaregåande opplæring
- Vi skal presentere eit samfunn som syner at ungdomen føler seg etterspurt og verdsett
- Vi skal nytte Ungdomsrådet som aktivt høyringsorgan
- Vi skal ha eit aktivt og variert kultur-, idretts-, og fritidstilbod i samarbeid med frivillig sektor
- Vi skal vidareutvikle tilbod innan kulturskula, SFO, fritidsklubb og bibliotek

Mål 3. Gode rutinar og sunn livsstil med tidleg innsats gjennom heile livsløpet.

Strategi:

- Vi skal ha levevanar og livsmeistring som fag på barne- og ungdomsskulen
- Vi skal styrke foreldrefunksjonen gjennom å utvikle støttande arenaer og nettverk
- Vi skal ha fokus på fysisk aktivitet og helsefremmande tiltak overfor alle innbyggjarar i samarbeid med frivillig sektor
- Vi skal legge til rette for at innbyggjarane kan ta vare på eiga helse
- Vi skal legge vekt på tidleg innsats basert på god kartlegging

Mål 4. Framtidsretta helse- og omsorgstenester og at eldre bur heime lengre

Strategi:

- Vi skal ha helsetenester med fokus på brukarmedverknad, interkommunalt samarbeid og kvalitet
- Velferdsteknologi skal vera satsingsområde
- Vi skal ha brukartilpassa bumiljø for eldre
- Vi skal utvikle god og systematisk samhandling med frivillige

	Tiltak knytt til målområdet «Livsløp»	2020	2021	2022	2023
1.	Utvikle eit tettare samarbeid med dei frivillige	x			
2.	Ta i bruk nye velferdsteknologiske løysingar	x	x		
3.	Utarbeide ein overordna helse- og omsorgsplan	x	x		
4.	Gjennomføre OU-prosessen innan helse	x			
5.	Utarbeide ein plan for tilbod til levekårsutsette barn og unge		x		
6.	Sette i verk tiltak jf. Ungdata	x		x	
7.	Innføre betre tverrfagleg innsats (BTI) som verktøy for tidleg innsats, betre samordna tenester, brukarmedverknad	x	x		
8.	Opprette vedtaksteam innanfor helse og omsorg	x			

3.3 Miljø (Kulturarv, ressurs- og miljøforvaltning)

3.3.1 Nosituasjon

Hemsedal er kjent for sine alpine fjell, eit levande kulturlandskap, flotte vassområde med ei av Noreg sine beste elvar for aure. Stølsdrifta er beskjeden, og det er viktig å stimulere beite for å oppretthalde kulturlandskap. Hemsedal som turist- og landbruksbygd inneber utfordringar og moglegheiter. Frå Skogshorn til Høgeloft har ein vore oppteken av å skjerme for utbygging. Frå 2009 til og med 2015 har det samla CO2 utsleppet auka med 15% tilsvarande 1460 tonn. Ein del av veksten skuldast auka tungtrafikk etter at RV52 har vorte stamveg mellom aust og vest, men og næringsvekst og folketalsauke.

3.3.3 Mål og strategiar miljø

Mål 1. Noregs «grønaste» fjellbygd innan 2030 i høve CO2 utslepp

Strategi:

- Vi skal ha 10% auke på miljøsertifiserte verksemder pr. år fram mot 2030.
- Hemsedal skal bli sertifisert som berekraftig reisemål.
- Vi skal sette krav om fornybare energikjelder innan næring, transport og utvikling.

Mål 2. Ta vare på kulturminne, naturmiljø og kulturlandskapet gjennom bruk.

Strategi:

- Friluftsområde og kulturminne skal bli meir tilgjengeleg gjennom bevisst folkehelsearbeid.
- Vi skal auke kunnskapen om miljø hjå barn og unge, og bruke frivillige som ressurs.
- Verdifulle naturområde skal kartleggast og takast vare på.

Mål 3. Langsiktige og heilskaplege arealbruks- og utbyggingsplanar

Strategi:

- Vi skal skjerme samanhengande natur- og landbruksområde på nordsida av dalen frå foten av Skogshorn til og med Høgeloft.
- Vi skal fortette og samle utbygging basert på kunnskap og heilskapleg arealplanlegging.
- Vi skal oppretthalde verdien av viktige jordbruks-, støls og beiteområde med vekt på dyrka mark, biologisk mangfald og landskap.

Mål 4. Berekraftig klima- og energipolitikk.

Strategi:

- Vi skal omsette nasjonale mål til praktisk handling lokalt, knytt til klimagass- og energiforbruk.
- Vi skal stimulere til mindre energibruk pr. person og meir bruk av fornybar energi.
- Vi skal vera ein føregangskommune innan kommunal forvaltning.

	Tiltak knytt til målområdet «Miljø»	2020	2021	2022	2023
1.	Kartlegge viktige kultur-/natur miljø og bukvalitetar som er viktig å ta omsyn til for framtidige areal- og utbyggingsplanar mellom anna ved bruk av innbyggjarundersøking og fysiske registreringar	x	x		
2.	Bruke «Klimarådet» aktivt som verktøy for oppfølging av energi- og klimaplan – minst to fellesmøte årleg med næringa, leia av ordførar	x	x	x	x
3	«Biogass» - aktiv deltakar i forprosjekt regionalt – avklare grunnlag for lokale biogassanlegg basert på lokalt matavfall og husdyrgjødsel	x			
4	Utbetring av snarveger for mjuke trafikkantar ved hjelp av friluftskartlegging – etablering av ferdselskorridorar og tiltak for syklende og gåande gjennom aktive lokalsamfunn	x			
5	Ivareta klimamål gjennom energieffektivisering av kommunale bygg knytt til skule- og helseutbygging og avklare roller i høve El-bil ladepunkt	x	x	x	x

3.4 Næringsliv (Innovasjon, utbygging, landbruk og samferdsel)

3.4.1 Nosituasjon

Hemsedal er ein av Noregs største reiselivskommunar. Hemsedal skisenter er den største private verksemda i omsetnad og sysselsetting. Dei største næringane er bygg og anlegg, varehandel og overnatting som i all hovudsak er turistrelatert. Det tradisjonelle landbruket sysselset stadig færre arbeidstakarar og personar innan landbruk driv ofte med attåttnæringar grensa opp mot reiselivet. Store sesongvariasjonar innan reiselivet gjer at ein har underdekning på heilårsarbeidsplassar.

Hemsedal har om lag 190 fleire pendlarar som reiser ut av kommunen enn inn.

Utviklingspotensiale i Hemsedal er bra med høg byggeaktivitet, attraktive bukvalitetar, vekst i turistnæringa og god infrastruktur. Tal på nyetableringar er høg i høve til tal på innbyggjarar. Det er knappheit på ferdig regulerte næringstomter og næringslokale.

3.3.4 Mål og strategiar næringsliv

Mål 1. 200 nye arbeidsplassar basert på eit variert og berekraftig næringsliv

Strategi:

- Vi skal stimulere til knoppskyting frå etablert næringsliv som grunnlag for heilårsarbeidsplassar
- Vi skal stimulere «grøn næringsutvikling» og etablering av kunnskapsbaserte verksemder
- Vi skal kartlegge og stimulere til etablering av næringsareal/- lokale, og lokale for produksjon
- Vi skal samle ressursane kring fyrtårn
- Vi skal stimulere til fibertilbod for alle
- Vi skal nytte RV52 sitt potensial som for verktøy for næringsutvikling, meir målretta

Mål 2. Kreativt og innovativt entreprenørskap

Strategi:

- Vi skal stimulere «veksthus for næring» som synergi for reiseliv, kultur, mat og idrett
- Vi skal etablere «Møteplassar» for ungdom og næring med ressurspersonar
- Vi skal stimulere ungt entreprenørskap i skulen, samt tilrettelegging for lærlingplassar
- Vi skal stimulere interkommunal etableringsretteleing og næringsforum
- Vi skal stimulere til høgskuletilbod basert på næringa sine behov

Mål 3. Miljøvennleg infrastruktur og kollektivtilbod

Strategi:

- Vi skal legge til rette for sykkel og mjuke trafikkantar ved utbygging
- Vi skal jobbe for å få RV52 utanfor tettstadane
- Vi skal stimulere for brukartilpassa og miljøvennleg kollektivtilbod

Mål 4. Eit landbruk bygd på framtidstru og miljø

Strategi:

- Vi skal stimulere til god samhandling mellom landbruk og turisme
- Vi skal stimulere til eit miljøvennleg landbruk med lokal foredling og produksjon
- Vi skal stimulere til aktiv stølsbruk og kulturlandskapspleie
- Vi skal stimulere til Fornybar energi basert på landbruket sitt råstoff og avfall
- Vi skal stimulere til auka bruk av «Skogen» som ressurs - frå plast til trevirke
- Vi skal stimulere til å fylle tomme fjøs med dyr

	Tiltak knytt til målområdet «Næringsliv»	2020	2021	2022	2023
1.	Avklare potensiale for ledig næringsareal, og om nødvendig regulere	x	x		
2.	Vera samarbeidspartner for «masterplan sykkel» og arbeid med å utvikle ei finansieringsordning av stigar og løyper.	x			
3.	Saman med regionale aktørar, utvikle og teste ut verktøy til fremje for innovasjon og entreprenørskap. (Strategisk plan for Hallingdal)	x	x	x	x
4.	Utarbeide plan for korleis tilbod av fiber/ breiband kan stimulerast – regionale søknader om statlege «prosjekttilskot»	x			
5.	I samarbeid med KS- avklare det juridiske grunnlag for å følgje opp intensjonen i «senger i næring»	x			
6.	Basert på «strategisk næringsplan», oppdatere tiltakslista og tydeleggjere ansvar og roller spesielt i høve landbruk og reiseliv	x	x	x	x
7.	Vera ein pådrivar for oppstart av «Bachelor utdanning reiseliv»	x			

4 TENESTEPERSPEKTIVET

Tenesteperspektivet beskriv dei daglege oppgåvene og tenestene som kommunen utfører for kommunen sine innbyggjarar og besøkande. Hemsedal kommune ønsker at innbyggjarane skal få tenester med god kvalitet når dei treng det. I tillegg arbeider vi for ei forvaltning som er effektiv, brukarorientert og serviceinnstilt.

4.1 Kultur og oppvekst

Nositasjonen:

Talet på elevar med behov for spesialundervisning aukar, noko som er utfordrande for ressursituasjonen. Vi må ha større tiltak på bruk av data i undervisning frå 1.-4. trinn. Ny fagplan for skulen er under innføring og skal takast i bruk hausten 2020.

Veilederkorpset er inne i eit samarbeid med oppvekstetaten. Tema vi har bedt dei bidra med er mellom anna 1. Tre skular skal bli til ein 2. Elevresultat 3. Kvalitetssystem

Det er mange familiar i skule og barnehage med fleirspråkleg bakgrunn og familiar med låg inntekt. Dette er ei sårbar gruppe som barnehage og skule skal ta omsyn til og ha i tankane i forhold til tidleg innsats og oppfølging.

Til hausten og neste haust kjem dei store elevkulla, født 2010 og 2011, til HBU. Spesielle utfordringar og at dei er yngre, gir større arealbehov enn klassane som går ut.

Elevoversikt Hemsedal barne- og ungdomsskule per 23.08.2019

Skuleåret	5. klasse	6. klasse	7. klasse	8. klasse	9. klasse	10. klasse	Sum HBU
2019-2020	25	35	35	27	24	37	183
2020-2021	42	25	35	35	27	24	188
2021-2022	33	42	25	35	35	27	197
2022-2023	26	33	42	25	35	35	196

Hovudmål

Hemsedal kommune skal ha:

- Mobbefritt oppvekstmiljø
- Barnehageplass og SFO til alle som treng det
- Nok areal til å gi gode tenester
- Barnehage og skule/SFO som er ein trygg og god plass for utvikling gjennom leik og læring
- Eit velfungerande skulebibliotek og folkebibliotek med møteplass og arena for kultur- og kunnskapsformidling der ein også legg til rette for studiar
- Ein aktiv fritidsklubb i mobbefritt miljø der ungdomane skal utvikle gode vennskap
- Variert tilbod ved kulturskulen for alle som ynskjer det med kvalifisert personale
- Godt tverretatleg samarbeid til beste for barn og ungdom

Strategiar

Hemsedal kommune vil i den neste fireårsperioden prioritere følgande strategiar innanfor desse tenesteområda:

4.1.1 Barnehagane skal

- Bidra til at kvart enkelt barn skal kunne utvikle seg i høve til sitt potensiale
- Utvikle inkluderande læringsmiljø i barnehagane
- Fremme kultur og dialekt

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Vidareutvikle og evaluere utviklingsarbeidet Inkluderande barnehage- og skulemiljø og BTI.	x	x		x
2.	Setje i verk lovreglar om psykososialt barnehagemiljø Aktivitetsplikt ved ny lov om mobbing	x	x		
3.	Utarbeide og setje i verk dialektfremmande tiltak	x	x		

4.1.2 Skulane skal

- Medverke til at alle unge gjennomfører eit 13-årig utdanningsløp
- Bidra til at kvar enkelt elev skal kunne utvikle seg i høve til sitt potensiale
- Arbeide vidare med Inkluderande barnehage og skulemiljø og nytte kompetansen skuleringa «Innsatsteam mot mobbing» har gjeve oss, inn i tiltak. Ta i bruk BTI som verktøy.

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1	Utarbeide Visjon og verdigrunnlag for Hemsedalsskulen i samarbeid med tilsette, foreldre og politikarar	x	x		
2.	Vidareføre samarbeidet mellom vidaregåande, ungdomsskule, PPT og skulefagleg ansvarlege	x	x		
3.	Drifte og evaluere 1. utgåve av Språk- og leseplan. Fremme dialektbruk	x		x	
4.	Styrke elevane sin digitale kunnskap jf. resultat på nasjonale prøver 5. trinn	x	x	x	
5.	Vidareføre arbeid med pedagogisk og administrativ samanslåing av skulane saman med Veilederkorpset	x	x	x	
6	Finne nye, gode læringsareal på HBU frå hausten inntil vi får ny skule	x	x		
7	Innføre og evaluere BTI	x	x		x

4.1.3 Kulturskulen:

Tilpasse arealet etter aukande elevgrunnlag til øvingsrom

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Ha eit variert kulturskuletilbod der alle skal få minst eitt tilbod	x	x		
2.	Utvikle arealet til kulturskulen, samt utstyr for framtida	x	x		
3.	Større breidde i kulturskuletilbodet som famnar både alder og kjønn spesielt med tanke på tekniske fag	x	x		

4.1.4 Biblioteket

Biblioteket skal tilby tradisjonelle og framtidretta bibliotektenester ved å vera ein møteplass, ein studiestad og ein arena for kultur- og kunnskapsformidling.

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Utvikle ein plan for bibliotektenestene og gjere lokala gode for yngre og fleire elevar knytt til den nye skulen	x	x	x	
2.	Utarbeide gode løysingar for meir ope bibliotek			x	x

4.2 Helse – og omsorgsetaten

Nosituasjonen:

Lokale:

Helse og omsorg har store utfordringar når det gjeld lokale til både brukarar og tilsette. Vi har for få heildøgns omsorgsplassar og manglar ei bueining på Bråtenjordet. Lokala til psykisk helse tilfredsstillar ikkje krava til anonymitet, og universell utforming og Helsestasjon og Fysioterapiavdelinga manglar kontor og behandlingsrom.

Tenesteyting:

Fleire personar med samansette lidningar, fleire demente og fleire med psykiske lidningar vil føre til høgare krav til kompetanse og tal på personar i tenesta. Behov for større, førebyggjande tverrfagleg innsats.

Personell:

Det er til tider vanskeleg å rekruttere enkelte faggrupper. Det blir stadig fleire brukarar med utfordrande åtferd. Dette gjer at både bebuarane og personalet kjenner seg utrygge.

Hovudmål

Hemsedal kommune skal:

- Sikre at dei som bur og oppheld seg i kommunen får tilstrekkeleg hjelp og støtte ved sjukdom, skade og funksjonsnedsetjing
- Arbeide for at behovet for helseteneste blir redusert, ved større førebyggjande innsats

Strategiar

Hemsedal kommune vil i den neste fireårsperioden prioritere følgjande strategiar innanfor desse tenesteområda:

4.2.1 Helse for barn og unge

Dei kommunale helsetenestene til barn og ungdom skal vidareutviklast, i tråd med nasjonale føringar, og i samarbeid med andre kommunar og spesialisthelsetenesta.

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Styrke kompetanse og samhandling i tverrfaglege team saman med oppvekst	x	x	x	
2.	Styrke behandlingstilbodet til barn og unge med lette til moderate psykiske vanskar (Jf. prioriteringsveileder til BUP)	x	x		
3.	Vidareutvikle satsing på familien som pårørande, med vekt på barn som pårørande.	x			

4.2.2 Omsorgstenesta

Omsorgstenesta omfattar fysiske og psykiske tenester til heimebuande og til dei som bur på institusjon

- Sørge for at alle som oppheld seg i kommunen får naudsynte, forsvarlege og gode helsetenester i høve til egne behov
- Bidra til at innbyggjarar i kommunen kan bu i eigen bustad så lenge det er forsvarleg og hensiktsmessig
- Bruke heimebaserte tenester som basistilbodet i omsorgstenestene

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Innføre velferdsteknologi	x	x	x	x
2.	Oppstart av dagsenter (lovpålagt frå 2020)	x			

4.2.3 Psykisk helse

- Syte for tilstrekkelig kompetanse og kapasitet på psykisk helse innan helse- og omsorgstenesta, samt jobbe for ambulante sjukehusenester
- Styrke interkommunalt samarbeid på psykisk helse og rusomsorg i Hallingdal
- Bidra til å bevare eit kommunalt psykososialt kriseteam med høg tverrfagleg kompetanse og kontinuitet

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Innføring av FACT (ambulante team) i samarbeide med Vestre Viken. Ein samarbeidsmodell for å stabilisere og behandle alvorlege, samansette og langvarige lidingar	x	x		
2.	Styrke kompetanse innan familieterapi, barnepsykiatri og leiing	x	x	x	x
3.	Implementere FIT, elektronisk basert verktøy for brukarmedverknad i tenestetilbodet	x	x		

4.2.4 Legetenesta

Koordinere tenestetilbodet i heile helse- og omsorgstenesta, både i høve til førebygging, behandling og rehabilitering

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Sikre stabilitet og rekruttering av fastlegar. Legge til rette for spesialisering og nødvendig kompetanseheving på avdelinga	x	x		
2.	Oppretthalde kort ventetid og eit godt, augeblikkeleg hjelpetilbod	x	x	x	x

4.2.5 Fysioterapi- og ergoterapi

Tilpasse ressurstilgang og nivå på tenestene til brukarane sine behov

Bidra til at brukarane får høve til å ta vare på eiga helse og meistre kvardagen

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Utvikle eit funksjonelt hjelpemiddellokale i tilknytning til Bygdaheimen				x
2.	Utvikle ein rehabiliteringsplan	x			

4.2.6 Bråtenjordet

Tilby bustad og tenester til alle med behov for samansette miljøterapitenester

Samle tenestene i attraktive bufellesskap for å ivareta tryggleik og sosiale behov hjå brukarane

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Bygge bustadar til personar med samansette behov	x	x		
2.	Planlegge og sette i verk dagtilbod til brukarar som går på vidaregåande. (I dag er tilbodet ivaretatt av Buskerud fylkeskommune)	x	x	x	x

4.2.7 Koordinerande eining/stab (KE)

Auke samhandlinga innan habilitering og rehabilitering for menneske i alle aldrar

Vidareutvikle dagaktivitetstilbod og sysselsetting for personar med utviklingshemming og andre brukargrupper i samarbeid med aktuelle instansar

Koordinere tidleg innsats for barn og unge med funksjonsnedsetting

Vera ein sentral aktør i kommunen sitt regionale og lokale lærings- og meistringsarbeid

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Betre aktivitetstilbodet for personar med utviklingshemming	x	x	x	x
2.	Bygge opp eit avlastningstilbod, kompetanse, bemanning og lokaliteter for åtferdsvanskar	x	x		
3.	Etablere nye rutinar for tildeling av helsetenester	x			
5.	Prosjektleiing velferdsteknologi. Etablere, implementere og supplere tenesta og rutinar	x			

4.2.7 Integreringstenesta

Arbeide for å få fleire i arbeid og aktivitet

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Lage ein plan for korleis vi skal integrere flyktningane og få dei ut i arbeid eller som annen bidragsytar i lokalsamfunnet	x			
2.	Betre samhandling med læringscenteret ved å ha større fokus på arbeid tidleg i programmet. Evaluere fortløpande	x		x	
3.	Kartlegge moglege språk- og arbeidstreningsplassar i kommunen	x		x	

4.3 Teknisk etat

Teknisk etat omfattar mange ulike fagfelt, som samla har ansvar for samfunns- og arealplanlegging, investering- og drift av kommunal infrastruktur, tilrettelegging for bustad- og næringsutvikling, samt ei rekkje forvaltningsoppgåver knytt til nemnde fagområde.

Status og utfordringar:

- Balansere etaten sitt forvaltnings- og tenestetilbod i høve nasjonale og lokale forventningar med eigenkompetanse og ressursar i ei tid med auka innbyggjartal og kundekontakt.
- Halde på, rekruttere og vidareutvikle eit godt fagmiljø innan etaten sine kjerneområde.
- Følgje opp kommunale investeringsplanar frå prosjektering, til gjennomføring når det gjeld bemanning og ressurstilgang.
- Vidareutvikle interkommunalt samarbeid innan etaten sine fagområde som ledd i å betre service, halde på og vidareutvikle kompetanse.

Auke i innbyggjartal, bustader, hytter og næringsbygg, og ikkje minst planer for vidare utvikling, set krav til auka ressursar, men og innovative måtar å drive forvaltning på. Ressurskrevjande grunnervvervsprosessar saman med etterslep på forvaltningsoppgåver (investering/drift, kontroll/tilsyn og eigeomsforvaltning), er krevjande – etaten klarer ikkje å følgje opp alle forvaltningsoppgåvene som vert forventa. Etaten har høg kompetanse, men mykje av kompetansen er konkurranseutsett. Det er difor viktig å utvikle organisasjonen på ein måte som skapar trivsel og sterke kompetansenettverk.

Hovudmål:

Synleggjere og jobbe for ein meir realistisk samanheng mellom overordna mål i lokale og regionale planar, og etaten sin faktiske evne til å gjennomføre tiltak innan tenesteområda.

Strategiar

Hemsedal kommune vil i den neste fireårsperioden prioritere følgjande strategiar og tiltak innanfor desse tenesteområda:

4.3.1 Eigeom

Årleg rullering og oppfølging av «Plan for vedlikehald og investering av eigeomsmasse» - som er ei statusoversikt med tiltak over kommunen sin totale eigeomsmasse til ein estimert anskaffingsverdi på rundt kr. 800 mill.

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Gjennomføre investering og drift i tråd med «plan for vedlikehold, investering og drift». Deldokument til handlings og økonomiplan.	x	x	x	X
2.	Prosjektkoordinering – gjennomføring av prioritert skule- og helseutbyggingar	x	x	x	x
3.	Gjennom naudsynte grunnnervv-prosessar for å sikre areal til bustadbygging, helse- og skuleutbyggingar	x	x		
4.	Så fort reguleringsplan for Strupa ligg føre – gjennomføre sal av Båstø	x	x		
5.	Etablere garderobe og øvingslokale for kulturskula bak scena i Kultursalen	x			

4.3.2 Renovasjon, vatn- og avlaup

Følg opp vedtekne kommunedelplanar for vassforsyning og avlaupsnett i høve mål og tiltak.

Ta i bruk ny teknologi for å effektivisere drift og vedlikehold av VA.

Følg opp vedteken avfallsplan for Hallingdal Renovasjon

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Vedlikehold og investering av vatn og avlaupsnett i Hemsedal kommune i høve hovudplan for vatn og avlaup	x	x	x	x
2.	Ny driftskontroll for kommunale VA-anlegg – SD-anlegg med nytt FDV- og rapporteringssystem.	x	x		
3.	Bygge nytt avlaupsreinseanlegg på Tuv – erstatte det gamle	x	x	x	
4.	Rehabilitering av leidningsnettet i Haugavegen, Tunvegen og Trøymsvegen - sjåast i samanheng med skuleutbygginga	x	x		
5.	Utviding av Holdebakken høgdebasseng – for å kunne levere nok vatn, samt erstatning av vassleidning mellom Rådyrlia og Holdebakken	x	x		
6.	Forprosjekt – avklare behov for returpunkt i «kjerneområdet» - Totteskogen/ Fjellandsbyen/ Holdebakken/Tinden i tråd med nye behov. Inngå grunneigaravtaler for eventuelt utviding av containerplassar	x			
7.	Etablere nytt vassverk på Krikken og ny pumpestasjon på Elvely	x	x		

4.3.3 Veg og anlegg

Etablere hovudplan for kommunale vegar som grunnlag for framtidig prioritering av tiltak, drift og investeringar.

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Avklare framtidig drift/eigarskap – etablering av veglag «Panorama-vegen» - frå Engebretsgard til kommunegrensa, jf. K-sak 82/17	x			
2.	Rive hengebru over Mørkedøla v/ Rjukandefossen	x			
3.	Etablering ny g/s-veg langs Kyrkjebønsvegen samt nytt kryss mellom Kyrkjebønsvegen og Skadvinvegen, jf. ny sentralskule				x
4.	Utskifting av veglys – erstatte kvikksølvldamp pærer med LED-armatur	x	x		
5.	Ferdigstille sikringstiltak på gml. Venås bru etter overtaking	x			
6.	Reforhandling av nye brøytekontraktar på nye anlegg kommunen får ansvar for ref. g/s-veg Holdebakken Tuv og Lauparvegen	x			
7.	Gjennomføringsavtale med Statens Vegvesen for etablering av g/s-veg langs RV-52 - Trøym – Holdebakken for realisering av BU7		x	x	
8.	Resertifisering av kommunen som «Trafikksikker kommune»	x			

4.3.4 Matrikkel-, plan og byggjesak

Vidareutvikle interkommunalt samarbeid i Hallingdal

Etablere, og rullere strategi for tilsyn 2020-2021

Rullerande planstrategi for å sikre samanheng mellom politisk forventningar og realistiske mål

Stimulere tverrfagleg samarbeid i planprosess for å sikre ønska og føreseieleg føresegner

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	«Matrikkelvask», i samband med innføring av generell eigedomsskatt	x			
2.	Basert på revidert tilsynsstrategi, auke tall tilsyn (stikkprøver) med fokus på avfallshandtering i byggesak og ulovleg byggearbeid	x	x		
3.	Gjennom vertskommuneavtale – etablere eit «Interkommunalt VA-kontor» for behandling av søknadar om spreidd avløp, plan og tilsyn jf. regional plan for vassforvaltning.	x	x		
4.	«Prosjekt senger i næring» - sikre at reguleringsføremålet vert følgt		x	x	

4.3.5 Landbruk, miljø og næring

Vidareutvikle interkommunalt samarbeid i Hallingdal

Følgje opp tiltak i næringsplan og Energi- og klimaplan

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Prosjekt «attraktivt sentrum» - driftsmodell som fjernar eigarlaust søppel, avklarar ønskja infrastruktur med grøntanlegg	x	x		
2.	Stimulere til at «næringsklynger» utviklar etablert næringsliv, trekk til seg gründerverksemdar og investeringskapital	x	x	x	x
3.	Auke tilsyn og kontroll i høve til driveplikt på jordbruksareal	x	x		
4.	Oppretthalde talet på miljøfyrtårnverksemdar, og stimulere til minst fire nye «Miljøfyrtårnverksemdar» i året	x	x	x	x

5 MEDARBEIDARPERSPEKTIVET

Dette kapitlet beskriv korleis ein skal utvikla organisasjonen og medarbeidarane. Kommunen sin arbeidsgjevarstrategi er lagt til grunn, i tillegg til at nokre sentrale føringar er teke med.

Status og utfordringar

God leiing og ein god arbeidsgjevarpolitikk er viktig for kommunen sitt omdømme. Det har vore kommuneval, og nye politikarar trer inn i sine roller. Arbeidsgjevarstrategien skal leggjast fram for nytt kommunestyre ved nyval. Eit inkluderande og heilskapleg leiarskap skaper dyktige medarbeidarar, som vil yte sitt beste i tenesteytinga overfor innbyggjarane. Det er mange nye leiarar. Toleranse og god samhandling i organisasjonen er viktig, da det tek tid å bygge ny kultur.

Strategiar

Hemsedal kommune vil i den neste fireårsperioden prioritere følgende strategiar og tiltak:

- Etikk og samfunnsansvar
- Politikk og administrasjon
- RAUS og helsefremmende arbeidsplass
- Leiing, tilsette og ombodsroller

Etikk og samfunnsansvar

Kommunen skal ha høg etisk kompetanse for å stå fram som ein heilskapleg, open, trygg, rettferdig og imøtekommande kommune. Kommunen sin primæroppgåve er å yte gode tenester ovanfor våre innbyggjarar. Auka velstand i samfunnet skapar auka forventningar til kommunen. Kommunen skal inkludere sosiale og miljømessige omsyn i sin daglige drift, og skape gode verdier og ta omsyn til menneske, miljø og samfunnsutvikling.

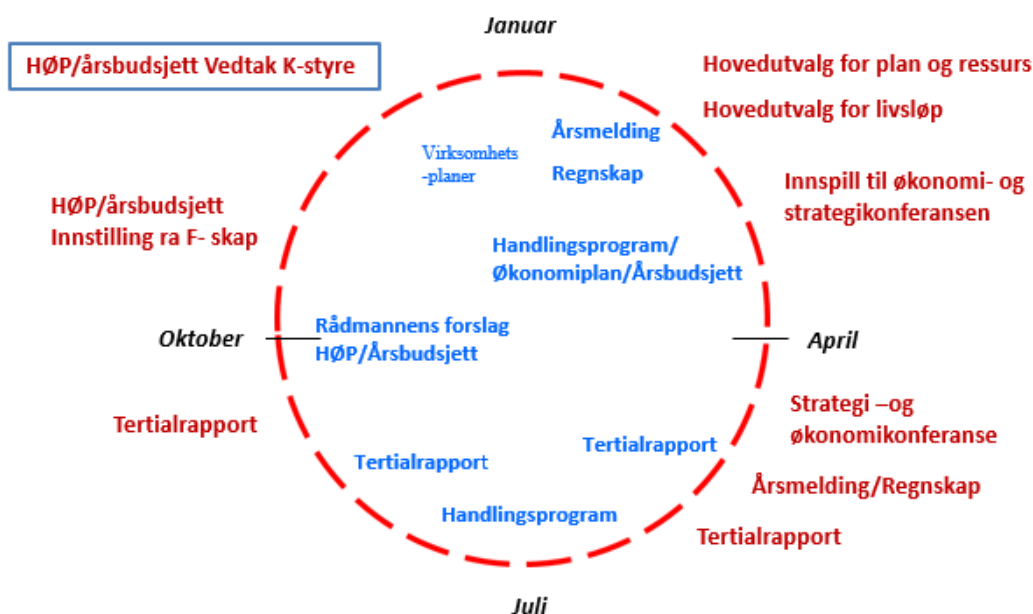
	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Oppfylle krav i EUs Personvernforordning og følgje opp GDPR (General Data Protection Regulation)	x	x	x	x
2.	Legge til rette for inntak av lærlingar og arbeidspraksis.	x	x	x	x
3.	Rullere og følgje opp kommunen sine etiske retningslinjer.	x			

Politikk og administrasjon

Det er viktig med god dialog og god samhandling for å oppnå gode resultat. Politikerar og administrasjonen har ulike roller. Samhandling må basere seg på tillit og respekt mellom partane. Samhandling gir gode løysingar, effektivitet, kvalitet og ein utviklande organisasjon.

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Gjennom folkevaldopplæring og årlege felles møte ha fokus på kommunens arbeidsgjevarstrategi for å få ei god forståing av kvarandre sine roller.	x	x	x	x
2.	Vedta og ta i bruk eit årshjul som styrer den formelle samhandlinga mellom politikk og administrasjon.	x	x	x	x

Årshjul Hemsedal kommune Samhandling Politikk/Administrasjon

Alle politiske saker som har ein negativ økonomisk innverknad på resultatet skal behandlast i møter der tertialrapportane og budsjettet blir handsama.

RAUS og helsefremmende arbeidsplass

Hemsedal kommune skal vere ein endringsvillig og utviklingsorientert, RAUS og helsefremmende organisasjon. I dette legg vi at kommunen skal være ein arbeidsplass der det er gode relasjonar prega av smil, humør, engasjement, trivsel og arbeidsglede. Vi ønskjer eit arbeidsmiljø der vi pratar med kvarandre, har omsorg og gjer kvarandre gode. Vi har felles mål og verdiar, tydelege rammevilkår og gode prosedyrar slik at vi alle kan ta ansvar for å nå felles mål. I tillegg vil vi ha ein helsefremmende arbeidsplass der ein opplever meistring, der det er mogeleg å utvikle seg og der det blir tatt omsyn til forskjellige livsfasar.

	Beskriving av tiltak	2020	2021	2022	2023
1.	Revitalisere Arbeidsmiljøutvalet – AMU.	x			
2.	Ha felles HMS forum, med målgruppa vernetenesta/leiar.	x			
3.	Vidareutvikle det sosiale årshjulet for å skape fellesskap med sosiale aktivitetar som til dømes julebord.	x	x	x	x
4.	HMS-arbeidet skal ha fokus på risikovurdering av fysisk og psykisk helse, vernerundar og internrevisjon samt følgje opp avvik og forbetringspotensiale med tiltak ute i verksemdene.	x	x	x	x
5.	Gjennomføring av KS - 10 faktor medarbeidarundersøking.	x		x	
6.	Arbeide for eit mål om at fråværet ikkje skal overstige 5,3 %.	x			

God leiing

Hemsedal kommune sitt overordna mål er at vi gjennom samhandling skal ha ein heilskapleg arbeidsgjevarstrategi som gir positive, trivelege og meningsfylte arbeidstilhøve. Det er viktig å ha tillit og respekt for kvarandre sine roller i administrasjonen.

Hemsedal kommune skal vere ein nyskapande og open organisasjon, der tilsette gjennom opne prosesser skal medverke og utvikle kvalitative gode tenester.

Rulleringsplan på styringsdokument som høyrer inn under personalområdet

Dokument	Vedtatt	Rullering	Merknad
Rutine for medverknad	2019	2020	årleg
HMS Hovudbok	2017	2020	årleg
Arbeidsreglement	2006	2020	
Arbeidsgjevarstrategi	2008	2020	
Rettleiar for rekruttering og tilsetjing	Ikkje hatt før	2020	
Rutine for bruk av digital kommunikasjonskanalar	Ikkje hatt før	2020	
Etiske retningslinjer	2008	2020	
Permisjonsreglement	2003	2020	

6 ØKONOMIPERSPEKTIVET

6.1 FØRESETNADER BUDSJETT

6.1.1 Generell informasjon - føresetnader

Finansielle måltal:

Den nye kommunelova legg opp til at Kommunestyret skal lage finansielle måltal. Dei einaste måltala vi har hatt tidlegare i økonomiplansamanheng er at det skal vere balanse i økonomiplanen og årsbudsjettet, dvs. at inntekter skal balansere med utgiftene. Dersom utgiftene er større enn inntektene kan ein balansere med bruk av oppsparte midlar så lenge ein har det. I praksis betyr dette at ein kan bruke av disposisjonsfond for å oppretthalde eit visst nivå på tenestene til ein har brukt opp disposisjonsfondet.

Finansielle måltal vil også bli utarbeidd i økonomireglement og finansreglement.

Det vil vere særst vanskeleg å lage positive måltal i Hemsedal ut frå det som er kjent når det gjeld investeringsvilje og ynskt nivå på tenestene pr. i dag.

Kommunestyret i Hemsedal ynskjer å lage finansielle måltal i samband med utarbeiding av økonomireglement og finansreglement.

Føresetnader – drift:

Rådmannen sitt framlegg til budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023 bygger på føresetnaden av at den kommunale aktiviteten i Hemsedal kommune frå 2019 skal fortsette med dei prioriteringane som vart gjort i samband med førre økonomiplan og ev. endringar i 2019. Økonomiplanen er utarbeidd i faste prisar.

Kommunestyret gjorde i sitt budsjettvedtak K 103/2018 vedtak om at rådmannen skulle betre driftsresultatet med 6 mill. kroner frå og med 2020. Dette betyr sjølvsagt noko sett i forhold til punktet over.

Føresetnader løn og pensjonsutgifter:

Løn er rekna ut frå heimelsregister. Stillingar som ikkje er heimla har ikkje budsjett og vil følgjeleg føre til meirutgift dersom slik løn blir betalt ut. Dersom det er avvik mellom dei ressursane som den normale tenesta krev og dei heimlane som er gjeve må dette komme som innspel til budsjettprosessen.

Frå 2019 har verksemdene ikkje fått stipulert lønsjustering i sine rammar. I staden blir stipulert lønsoppgjær for 2020 og økonomiplanperioden samla på eigen post hjå rådmannen. Det er sett av 2,5 mill. kroner i 2020 og 4,0 mill. kroner som heilårsverknad frå 2021.

Pensjonsutgifter for KLP-ordninga er berekna etter 16,5 % flatt for alle som tilhøyrar KLP, medan dei er lagt på 11,0 % for alle som tilhøyrar STP.

Ev. attendebetaling frå premiefond og korreksjon for premieavvik blir ført på eige ansvar. Ev. positive eller negative effektar av desse må ikkje reknast inn i budsjettet. Føresetnader – kjøp av varer og tenester:

Det er i utgangspunktet ikkje gjeve auke i budsjetterte utgifter. Interkommunale tiltak rår administrasjonen ikkje over med mindre rådmannen sit i styringsgruppe.

Føresetnader – innslagspunkt ressurskrevjande brukarar:

Staten har dei seinaste åra auka den kommunale eigenandelen for tenester til ressurskrevjande brukarar.

Frå 2017 har kommunen sin eigenandel auka frå 1.157.000 kroner til 1.320.000 kroner for 2020. For psykisk utviklingshemma eldre enn 15 år er eigenandelen auka frå 1.777.000 kroner til 2.061.000 kroner.

For ein psykisk utviklingshemma eldre enn 15 år som mottek ein eller annen teneste frå kommunen blir rammetilskotet auka med eit beløp på 741.000 kroner.

Føresetnader rentesats på innlån:

Renter av eksisterande lån er rekna ut frå ei rentesats på 2,5 % p.a. Rentene er om lagt 0,5 % høgare enn på tilsvarende tid i fjor. Hemsedal kommune har eit fast-rentelån, teke opp i 2018 – 3 år med rente på 2,01%.

Føresetnader avdrag:

Avdrag er rekna ut frå 30 års avdragstid på kommunale innlån. I høve til reglane for minsteavdrag har rådmannen auka det budsjettmessige avdraget med 500.000 kroner i perioden 2020-2023.

Avdraga er basert ut frå eit samla låneopptak på 180,6 mill. berekna pr. nyttår 2019. Det er ikkje gjort nytt låneopptak i 2019 ettersom vi har store avvik mellom budsjetterte investeringar og rekneskapsførte investeringar. Av lånegjeld pr. nyttår 2019 er om lag 13 mill. kroner formidlingslån og om lag 38 mill. kroner sjølvkostlån. Avdraga frå desse låna er med i kommunen sitt rekneskap, men har dekning i form av renter og avdrag frå låntakarar (startlån) og frå kundane som nytter sjølvkostområdet og betalar gebyr frå vatn og avløp.

Føresetnader startlån - Husbanken:

Ordninga med startlån skal bidra til at personar med langvarige problem med å skaffe seg bustadfinansiering kan skaffe seg eigna bustad og behalde denne.

Kommunen er ein viktig aktør for å vurdere behov og ev. gje startlån der lånsøkar ikkje får lån eller tilstrekkeleg lånebeløp i ordinære kredittinstitusjonar.

Hemsedal kommune har dei siste åra tatt opp om lag 2,5 mill. kroner i startlån. Talet på søkjarar er aukande. Med dei bustadprisane som er i Hemsedal er behovet for større lånebeløp også til aukande.

Rådmannen legg i sitt budsjettframlegg opp til å auke årleg beløp til 4,0 mill. kroner.

Interkommunalt samarbeid:

Det er ei utfordring at interkommunalt samarbeid i stor grad vil få anna merksemd enn dei kommunale budsjetta.

Generelt vil kostnadene ved interkommunalt samarbeid auke i Hemsedal ettersom Hemsedal sin andel av befolkninga i Hallingdal aukar, dette er likevel marginalt.

Interkommunale selskap/samarbeid – (framlegg til budsjett):

Interkommunalt samarbeid	§§§	B 2018	B 2019	B 2020	Endring 19-20	Komm.
Regionrådet Hallingdal	§27	350.000	357.000	370.000	+3,6 %	1)
IKT Hallingdal	§28	4.643.000	5.104.000	5.300.000	+ 3,8 %	2)
Hallingdal barnevernsteneste – adm.	§28	2.280.000	2.441.000	2.597.000	+ 6,4%	3)
NAV Hemsedal og Gol – sosialkontortjenester – adm.	§28	1.658.000	1.691.000	2.007.000	+ 18,7 %	4)
Felles innkrevingskontor	§27	687.000	525.000	600.000	+ 14,3 %	5)
Legevaktsentral		1.050.000	859.000	933.000	+ 8,6 %	6)
Intermediæravdeling (IMA)		598.000	798.000	880.000	+ 10,3 %	7)
Hallinghelse		190.000	306.000	442.000	+ 44,4 %	8)
Hallingdal Etablerersenter	§27	144.000	144.000	144.000	0,0 %	9)
Miljøretta helsevern		113.000	113.000	113.000	0,0 %	10)
Hallingdal krisesenter	Stifting	584.000	430.000	464.000	+ 7,9 %	11)
Hallingdal Renovasjon IKS	IKS	6.125.000	6.285.000	6.401.000	+ 1,8 %	12)
Hallingdal Brann- og redningsteneste IKS	IKS	3.568.000	4.200.000	4.820.000	+ 14,8 %	13)
IKA Kongsberg IKS	IKS	250.000	250.000	275.000	+ 10,0 %	14)
PPT og OT Nedre Hallingdal IKS	IKS	1.289.000	1.405.000	1.699.000	+ 20,9 %	15)
Kommunerevisjon IKS - revisjon	IKS	340.000	400.000	500.000	+ 25,0 %	16)

Punkt 3) og 4) gjeld administrasjon. Tilskot til sosialhjelp og kjøp av tenester til barnevern er ikkje synt i tabellen, men vil kunne variere mykje ut frå tilfaldigheter.

1. Endring er ikkje dramatisk
2. Endring er ikkje dramatisk
3. Tal gjeld administrasjon, endring er ikkje dramatisk. Tiltak er ikkje synt.
4. Endring skuldast oppretting av integreringsteneste – Gol kommune er vertskommune. Det må leggast til at Gol kommune ikkje har fakturert for tenesta tidlegare
5. Styret har lagt inn justering med auka bemanning etter ein norm for tilsette. Etter framlegg til statsbudsjett er lagt fram er dette i det blå
6. Endra fordelingsnøkkel
7. K-sak 59/2018, endra organisering Krisesenteret
8. Nye tiltak og endra fordelingsnøkkel
9. Stipulert av rådmannen
10. Stipulert av rådmannen
11. Framlegg frå Gol kommune
12. Beløpet er styrt ut frå aktivitet i kommunen
13. Framlegg frå styret
14. Stipulert av rådmannen
15. Framlegg frå styret
16. Framlegg frå revisjonen, sendt over frå kontrollutvalet i Hemsedal

Føresetnader frie inntekter:

Rådmannen legg til grunn for dei frie inntektene informasjon frå Fylkesmannen i Buskerud (tilsvarande Grønt hefte frå Regjeringa) og KS sin prognosemodell. Rådmannen legg til grunn eit gjennomsnitt av desse datane.

Dei frie inntektene er budsjettert med 164,942 mill. kroner i 2020 og utover i perioden. Dette er noko lågare enn Statsbudsjettet ettersom vi nyttar KS sin modell for å berekne frie inntekter.

Det er usikkerhet m.o.t. inntektsutjamning.

Dei frie inntektene er rekna på basis av folketalet pr. 30.6.2019. Det kan sjå ut som om den eventyrlege veksten i folketal kommunen har hatt sidan 2010 har flate noko ut.

Det er stor optimisme blant fleire at folketalet vil vekse meir enn den siste tida etter etablering av m.a. Fyri.

Rådmannen presiserer at ev. positive endringar i folketalet må nyttast til å dekke auka behov for tenester blant særleg dei eldre aldersgruppene!!!

Føresetnader utbytte frå Hemsedal Energi AS:

Det er lagt inn utbytte frå Hemsedal Energi AS på 12,0 mill. kroner etter førebelse tal på omsetning i 2019. Budsjett for 2019 var satt til 9,0 mill. kroner. Ev. ytterlegare auke ved stabilt høgare kraftprisar er ikkje lagt inn.

Utbytte tilsvarar det som tidlegare var ei overføring for sal av kommunen si andelskraft og konsesjonskraft. Kommunen har kraftrettar tilsvarande (2018):

Konsesjonskraft ≈ 34,9 GWh

Andelskraft ≈ 20,6 GWh

Kommunen nytta i 2018 5,4 GWh av andelskraft til eigne bygg. EPC-prosjektet er meint å redusere dette, som igjen gir fleire kWh å selje til marknaden.

Føresetnader verdi konsesjonskraft (sjå førre punkt):

Regjeringa har satt ned eit ekspertutval som har lagt fram NOU 2019:16 – «Skattlegging av vannkraftverk». Denne gir som konsekvens dramatiske endringar i ein over 100 års samfunnskontrakt mellom dei som har stilt natur til rådvelde og utbyggjarar av vannkraftverk.

«Konsesjonskraft-ordninga er i spill».

Som ei verste konsekvens kan Hemsedal kommune via Hemsedal Energi AS miste 6-7 mill. kroner (ref. LVK)

Føresetnader eigedomsskatt:

Det er ikkje lagt inn endringar i eigedomsskatt, anna enn det som regjeringa legg opp til. Førebelse berekningar av eigedomsskatt for verker og bruk og ev. inntektsbortfall ved omtaksering til næringsseigedom og verdifastsetting av produksjonsutstyr syner ikkje så store konsekvensar at rådmannen vil behandle dette særskilt. Men inntektene er justert ned i samsvar med nye reglar.

Prinsippvedtak om innføring av eigedomsskatt i heile kommunen er føresett lagt inn som inntekt med 1 ‰ i 2020 og 2 ‰ frå 2021. Rådmannen har ikkje lagt til grunn noko botn-frådrag ettersom regjeringa allereie har lagt inn 30 % botn-frådrag frå det som blir kommunen sin takst. Dersom kommunestyret gjer vedtak om kommunalt botn-frådrag vil det gje lågare inntekter til kommunen; sjå neste avsnitt:

Eigedomsskatt er knytt direkte mot finanskostnader ved låneopptak i samband med signalisert investeringsvilje i handlingsprogramperioden samt perioden som følgjer etter 2023. Investeringar må finansierast med eigedomsskatt, dess større investeringar, dess høgare sats for eigedomsskatt.

Det er særskilt viktig at politikarane forstår dette og ikkje set seg investeringsmål utan samstundes å vere villig til å bruke eigedomsskatten for å oppnå desse måla.

Føresetnader tilskot:

Tilskot som blir gjeve som prosjektmidlar for ein kortare eller lenger periode og som ikkje permanent kan finansiere løpande drift, er ikkje budsjettert. Tilsvarande er heller ikkje prosjektutgiftene budsjettert.

Føresetnader – busetting av flyktningar:

Rådmannen har i perioden 2020 – 2023 lagt til grunn at det blir busett 6 flyktningar kvart år. Dette gjev inntekt i form av integreringstilskot, men samstundes også plikt til å tilby introduksjonsprogram til dei vaksne og skuletilbod til dei yngre.

Føresetnader – sjølvkostfond:

Berekna bruk av sjølvkostfond er ikkje ført som bruk av sjølvkostfond, men som auka inntekter. Det gjeld også særskilte driftstiltak på sjølvkost-området. Dette forenkler begrepet «netto driftsresultat» i budsjett-samanheng.

Føresetnader - bruk av disposisjonsfond:

Fram til budsjettåret 2018 har det vore praksis å finansiere einskildutgifter med bruk av disposisjonsfond. I nokre tilfelle har det nok også vore tenkt å finansiere utgifter utover i økonomiplanperioden med slik finansiering. Rådmannen har i framlegg til økonomiplan ikkje lagt inn bruk av disposisjonsfond som finansiering med eit unntak:

Vedlikehald av bygningar er overført frå investering til drift, men i si heilhet dekkja ved bruk av disposisjonsfond.

Disposisjonsfond kan elles bli brukt til å finansiere drifta, men rådmannen legg ikkje opp til ein gjer det for å finansiere vedvarande høgare driftsnivå enn kva inntektene tilseier. Disposisjonsfondet er på om lag 56 mill. kroner pr. d.d.

Budsjettdirektiv:

Rådmannen sendte 22.7.2019 ut budsjettdirektiv til leiargruppa. Gjennom budsjettdirektivet sette rådmannen fokus på å skaffe kommunen handlingsrom til å gjennomføre ønska investeringar. Dette arbeidet har for øvrig vore tema gjennom heile 2019.

Nye driftstiltak og behov skal i utgangspunktet dekkast innan eigne rammar. Rådmannen bad også leiarane finne heile og konkrete innsparingstiltak på 3,0 % av driftsutgiftene innan sitt område.

6.1.1 Lønsoppgjjer 2019

Lønsoppgjjeret i 2019 vart dyrt for kommunane i Noreg. Dette gir konsekvensar for budsjettåret 2020. I tillegg blir oppgjjeret i 2020 også stort, kan ein frykte. Lønsauke blir budsjettert på sentral post hos rådmannen. Det er budsjettert med ei auka i løn på 3 % med 7/12-konsekvens i budsjett 2020.

6.1.2 Kjøp av varer og tenester inkl. interkommunale tiltak

Det er fleire år sidan dei kommunale tenestene vart kompensert for prisauke. Dette vart sett på som innsparingstiltak i seg sjølv.

Dette innsparingstiltaket er vidareført også i budsjett 2020. På eit eller anna tidspunkt vil vi komme til eit brytningspunkt for kor mykje vi kan spare inn på denne måten.

Interkommunale tiltak:

Når det gjeld interkommunalt samarbeid er dette ofte lausreve frå kommunen si eige budsjettering. Hemsedal har gjennom åra fått fleire innbyggjarar samstundes som fleire av dei andre kommunane har fått færre innbyggjarar.

Med fordelingsnøkkel som gjeld for det interkommunale samarbeidet pr. i dag – fordeling etter folketal – vil det bety at Hemsedal sin andel av dei totale kostnadene aukar. Dette er sjølvsagt. Det er likevel betre med ei auke i folketalet enn det motsette, sjølv om det fører til noko høgare kostnader også for det interkommunale samarbeidet.

Oversyn over dei viktigaste interkommunale tiltaka er synt til på sidene 24-25. Det er viktig å vite at når det gjeld sosialutbetalingar og barnevern, så er dette budsjettert ut frå det vi veit pr. i dag. Eit barn ekstra som ev. vert teke over av barnevernet vil bety store konsekvensar for både kostnadene til barnevern, men også for kostnadene til skulene.

6.1.3 Inntektsauke

Det blir gjort ei løpande vurdering av inntektene på dei forskjellige områda. I mange tilfeller vert inntektene korrigert ut frå det som er brukar-grunnlaget i rekneskapsåret. Dette skjer automatisk og blir ikkje lagt fram politisk. Brukerbetaling blir normalt auka med 3-4 % kvart år, sjå kapittel 8 i dette dokument. Inntektsauka blir lagt inn i økonomiplanen.

Dei store inntektene er uansett skatt- og rammetilskot som langt på veg blir bestemt av staten. Av andre vesentlege inntekter må nemnast eigedomsskatt som er fordelt på næringsverksemd (tidlegare verker og bruk) og bustad/fritidseigedom.

6.1.4 Politiske vedtak gjennom året

Kommunestyret får gjennom året fleire saker om tilleggsløyving. Veldig mange av desse sakene får positivt vedtak med dekning av disposisjonsfond det fyrste året. Etersom det ofte ikkje vert sagt noko om budsjettåra etter, må ein føresette t at driftskonsekvensar skal dekkast av ordinær drift.

Dette er ei vanskeleg balansegang ettersom det sjeldan er slik at det kjem nye driftsinntekter utover det som kan kompensere for løns- og kostnadsauke for den ordinære drifta. Dersom nye tiltak gjennom året og driftskonsekvensar av desse får prioritet framfor andre kommunale oppgåver, kan dette vere uheldig. Spørsmålet blir; kva er dei primære oppgåvene til ein kommune?

Politiske vedtak i 2019 utenom budsjett med driftskonsekvens

	B2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Sommerprosjekt HUS	250 000	250 000			
Norsk Reiselivsfagskole - K-sak 3/2019		40 000	40 000	-	
Masterplan sykkel - del 1 - K-sak 10/2019		90 000	90 000	90 000	90 000
Masterplan sykkel - alternativ del 2	2 500 000	160 000	160 000	160 000	160 000
Masterplan sykkel - renter - STUI-tilskudd 2022		100 000	100 000	-	-
Logoped-utdanning - K-sak 19/2001	13 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Modulbarnehage drift	400 000				
Modulbarnehage netto	450 000				375 000
Daglig leder HIL	100 000				
Utvidelse med ett utvalg	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Ny bru Bruøyne Disp fond	3 000 000	5 000 000			
Drift av brua		50 000	50 000	50 000	50 000
	6 863 000	5 865 000	615 000	475 000	850 000

Dei postane som er merka med raudt er ikkje budsjettjustert eller teke omsyn til i økonomiplanperioden enten som følgje av at det er knytt eksterne føresetnader for utbetaling eller som følgje av at saka skal opp til handsaming i haust.

6.1.5 Driftstiltak – innsparingar – som betrar netto driftsresultat

Rådmannen fekk i Budsjettvedtaket for 2019 oppdrag å finne innsparingstiltak tilsvarande 6 mill. kroner (reduerte kostnader / auka inntekter). Rådmannen har teke utgangspunkt i budsjett 2019 og føresett at dette skal gjerast ved konkrete tiltak og ikkje

Alle tiltak som er vist til skal ha eige tiltaksark der konsekvensar for tenestene skal bli gjort greie for:

	Teknisk		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3100-N01	Eigedomsavdeling	Auka husleige omsorgsbustader	-120 000	-160 000	-160 000	-160 000
3100-N02	Eigedomsavdeling	Nedlegging av off. toalett Rjukandefossen	-56 000	-56 000	-56 000	-56 000
3100-N03	Teknisk veg	Nedklassifisering Panoramavegen	-35 000	-70 000	-70 000	-70 000
3100-N04	Teknisk drift - byggesak	Interkommunalt VA-kontor	-64 000	-93 000	-93 000	-93 000
3100-N05	Eigedomsavdeling	Leige av p-plass med lading og motorvarmar	-	-50 000	-50 000	-50 000
		Sum teknisk	-275 000	-429 000	-429 000	-429 000
	Helse og sosial		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3200-N01	Helsestasjon	Reisevaksine - auka pris	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
		Sum helse og sosial	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000

	Kultur og oppvekst		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3300-N01	Administrasjon	Reduksjon stillingsstorleik - barnehageadm	-65 000	-157 000	-157 000	-157 000
3300-N02	Kultur	Redusert tilskudd til kulturmidlar	-422 000	-422 000	-422 000	-422 000
3300-N03	Skole	Gjeste-elevar - inntekt	-550 000	-550 000	-550 000	-550 000
3300-N04	Kultur	Redusert tilskudd til rusfrie arrangement	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
3300-N05	Skole	Reduksjon - ordinært undervisningstilbud 50%	-429 000	-429 000	-429 000	-429 000
3300-N06	Skole	Reduksjon - ordinært undervisningstilbud 100%	-685 000	-685 000	-685 000	-685 000
3300-N07	Skole	Gjeste-elevar - redusert kostnad	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000
3300-N08	Kultur	Auka brukarbetaling kulturskule	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
3300-N09	Barnehage	To barnehageopptak	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
		Sum kultur og oppvekst	-2 916 000	-3 008 000	-3 008 000	-3 008 000
	Rådmann med stab		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3400-N01	Rådmann	Redusert bevilgning til velferdstiltak ansatte	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
3400-N02	Rådmann	Redusert bemanning - i stab v/ledighet	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
3400-N03	Politisk	Fjernet budsjettpost - "til disposisjon ordfører"	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
3400-N04	Alle avdelinger	Redusere overtidsbudsjett	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
3400-N05	Alle avdelinger	Samordning økonomifunksjoner	-200 000	-400 000	-400 000	-400 000
3400-N06	Alle avdelinger	Redusere art 12700 - konsulenter m.m.	-500 000	-800 000	-800 000	-800 000
3400-N07	Politisk	Redusere ett politisk utvalg	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
		Sum rådmann med stab	-2 370 000	-2 870 000	-2 870 000	-2 870 000
		SUM	-5 636 000	-6 382 000	-6 382 000	-6 382 000

Endringar etter Formannskapsmøte 12.11.2019 der administrasjonen vart beden om å finne nye innsparingar for 2,2 mill. kroner:

	Teknisk		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3100-N90	Teknisk - næring	Omdisponering - næringsfond	-600 000	-1 525 000	-1 525 000	-1 525 000
3100-N91	Teknisk - drift	Utsett vedlikehald/drift Bruøyne	-50 000	-	-	-
3100-N92	Teknisk - eigedom	Reduksjon - kompensasjon drift	-300 000	-	-	-
3100-N93	Teknisk - drift	Vakant byggesaksbehandler	-200 000	-	-	-
3100-N94	Teknisk - drift	Auka gebyr	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
3100-N95	Teknisk - drift	Redusert veg-vedlikehald	-100 000	-	-	-
3100-N96	Teknisk - drift	Redusere / fjerne brøyting P-plass ski (Frå 130.000)	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
3100-N97	Teknisk - drift	Energi-kjøp frå normal drift - auka inntekt Hemse	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
3300-N91	Oppvekst - kultur	Kutte tilskot til drift Gravsetstugu	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
3200-N91	Omsorg - hjemmetj.	Redusere heimhjelp - bruke vakanse inn i nytt t	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
3400-N91	Rådmann - stab	Vakanse økonomiavdelinga	-200 000	-	-	-
		Sum alle avdelingar	-2 110 000	-2 185 000	-2 185 000	-2 185 000

Alle desse tiltaka betrar driftsresultatet, men vil sjølvsagt ha som konsekvens at nokre tilbod blir kraftig redusert. Alt anna hadde vore merkeleg. Tiltaka som gjeld reduksjon – ordinært undervisningstilbod HBU må sjåast i samanheng med positive tiltak.

Reduksjon i rammepostar som t.d. reduksjon av overtidsbudsjett og art 12700 er i utgangspunktet berre ein annan form for reduksjon av netto-ramma for avdelingane.

6.1.6 Nye driftstiltak som ikkje er funne plass til

Avdelingane har normalt mange driftstiltak som kan gjere tenesta betre. Nokre tiltak er som følgje av tidlegare politiske føringar, andre som følgje av nye behov. Som følgje av den økonomiske situasjonen har rådmannen vore nøydd til å prioritere vekk nokre tiltak om dei er aldri så gode:

Alle tiltak som er vist til skal ha eige tiltaksark der konsekvensar for tenestene skal bli gjort greie for:

	Teknisk		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3100-D001	Teknisk veg	Brøtabakkjin, vegvedlikehald	25 000	25 000	25 000	25 000
3100-D002	Teknisk veg	Vegvedlikehold Liovegen	300 000	-	-	-
3100-D003	Teknisk veg	Overtaking av Sjugurdvegen inkl. GS-veg	110 000	110 000	110 000	110 000
3100-D004	Teknisk - eigedom	Økt ramme vedlikeholdsmidler	675 000	675 000	675 000	675 000
		Sum teknisk	1 110 000	810 000	810 000	810 000
	Helse og sosial		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3200-D001	Helse	30 % Legesekretær	225 000	225 000	225 000	225 000
3200-D002	Helse	Ergoterapeut 50% i 2020 og 100 % fra 2021	400 000	775 000	775 000	775 000
3200-D003	Helse	Folkehelsekoordinator - 20 % 2020 - 2021, 40 % de	150 000	150 000	150 000	150 000
3200-D004	Helse	Økt stilling sykehjemslege - fra 16 % til 20 %	50 000	50 000	50 000	50 000
		Sum helse og sosial	825 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
	Kultur og oppvekst		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3300-D001	Kultur	Faarlund-prosjektet - Nilsestuen - K-sak 42/2019	170 000	50 000	50 000	50 000
3300-D002	Kultur	10 % stilling knytta til biblioteket - reg. /digitalis	57 000	57 000	57 000	57 000
3300-D003	Skulene	Skolebibliotek - kjøp av bøker	30 000	20 000	20 000	20 000
3300-D004	Kultur	"Ung i Fauskival"	75 000	75 000	75 000	75 000
3300-D005	HBU	Polen-tur	150 000	150 000	150 000	150 000
3300-D006	Skulene	iPad og PC'ar i skulene	325 000	277 000	296 000	272 000
		Sum kultur og oppvekst	807 000	629 000	648 000	624 000
	Rådmann med stab		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3400-D001	Felles	Lærlingeordning - ein ny lærling kvart år (maksim	100 000	100 000	100 000	100 000
		Sum rådmann med stab	100 000	100 000	100 000	100 000
		SUM	2 842 000	2 739 000	2 758 000	2 734 000

6.1.7 Nye driftstiltak som rådmannen meiner må prioriterast

Alle tiltak som er vist til skal ha eige tiltaksark der konsekvensar for tenestene skal bli gjort greie for (driftskonsekvensar av investeringar blir synt særskilt):

	Teknisk		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3100-D101	Teknisk veg	K-sak 44/2018 - Bruøyne	50 000	50 000	50 000	50 000
3100-D102	Teknisk veg	Drift - gang og sykkelveg - Holdebakken - Tuv	80 000	80 000	80 000	80 000
3100-D103	Teknisk veg	Hovedplan for vei	100 000	-	-	-
3100-D104	Teknisk veg	Skilting av kommunale veger	100 000	100 000	100 000	100 000
3100-D105	Teknisk veg	Trafikktryggleikstiltak	100 000	100 000	-	-
3100-D105	Teknisk veg	Trafikktryggleikstiltak - FTU-refusjon	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
3100-D106	Teknisk - eigedom	Økt ramme vedlikeholdsmidler - priskomp.	600 000	600 000	600 000	600 000
		Sum teknisk	970 000	870 000	770 000	770 000
	Helse og sosial		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3200-D101	Omsorg	200 % stillinger omsorg	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
		Sum helse og sosial	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
	Kultur og oppvekst		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3300-D101	HBU	Spesialundervisning HBU- 60%	387 000	387 000	387 000	387 000
3300-D102	HBU	Assistent - fagarbeider 80%	443 000	443 000	443 000	443 000
3300-D103	Ulsåk	Ulsåk skole - fagarbeidarar Helse 58,5%, 39,5% - 9	390 000	390 000	390 000	390 000
3300-D104	HBU	Polen-tur	75 000	75 000	75 000	75 000
3300-D105	HB/omsorg	Ressursbehov etter bortfall av overføring	-	1 000 000	1 200 000	1 200 000
		Sum kultur og oppvekst	1 295 000	2 295 000	2 495 000	2 495 000
		SUM	3 665 000	4 565 000	4 665 000	4 665 000

Tabellen er endra frå fyrste utkast ettersom FDV-kostnader blir ein konsekvens av investeringsvilja. Samstundes som FDV-kostnadene blir synt særskilt, blir også kostnadene til ordinær drift av eks.vis ein institusjonsutbygging synt.

6.1.8 Investeringstiltak – perioden 2020 - 2030

Rådmannen har valt å legge fram investeringstiltak for heile perioden 2020 – 2030. Årsaken er at «bordet fangar» også i perioden etter 2023 og at det allereie er gjort avtale om fellesinvestering med Hemsedal Infrastruktur AS (HIAS) som med-aktør. Dette gjeld både infrastruktur som vegar, bruar og parkeringsplassar, men også sjølvkostinvesteringar.

I tillegg til at Hemsedal kommune er bunde til å investere i infrastruktur, vatn og avløp etter eit tilnærma fastsett investeringsløp, har kommunen planar om å investere i bygg og anlegg som gjeld kommunal drift. Dette gjeld m.a. planlagt ny skule, ny fleirbruksplass med parkeringshus og parkering, ombygging barnehage, omsorgsbustader for yngre, omsorgsbustader for eldre, sjukeheimplassar, helse- og omsorgsbygg, byggefelt (gir sjølv sagt også sal over tid), reinvestering Hemsedal kyrkje.

Investeringstiltaka blir i prinsippet lånefinansiert. Eit lån har konsekvensar for drifta i form av:

- Avdrag – 30 års avdragstid
- Renter – rekna etter 2,5 % rente p.a.

I tillegg vil ein del kommunale investeringar bli gjort som følgje av at brukarane aukar. Dersom ei investering fører til at bygningsmassen aukar (gamalt blir nytta i tillegg til nytt), at nye brukarar krev ny arbeidskraft (t.d. sjukeheimplass), så får dette konsekvensar for drifta i form av:

- FDV-kostnader (forvaltning, drift og vedlikehald)
- Personalkostnader til dei nye brukarane

Desse kostnadene må sjåast i samanheng med valde investeringstiltak.

TEKNISK SEKTOR – alle tal ekskl. mva.:

Teknisk	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028	B2029	B2030
3100-106 Solstad bru - gjenoppbygging	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3100-107 Hengebru over Mørkedala - Rjukandefossen	50 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3100-108 Gangbru over Mørkedala - Tuv vannverk	-	-	-	2 000 000	-	-	-	-	-	-	-
3100-109 HIAS - grunnkjøp og senere opparb.	10 000 000	-	6 125 000	-	-	-	-	-	15 000 000	-	-
3100-109 HIAS - finansiering i tråd med bet.plan. Eks. VAR	-	-3 700 000	-3 700 000	-3 700 000	-4 828 000	-4 828 000	-4 828 000	-4 828 000	-4 828 000	-4 828 000	-4 828 000
3100-109 HIAS - bruinvesteringer - Kjørebru Sjugurdvegen	-	-	-	500 000	1 000 000	-	-	5 000 000	70 000 000	-	-
3100-110 Veglys - LED-lamper (Sjekk Enova)	800 000	-	-	-	-	-	-	0	0	0	-
3100-111 Utvikling av bustadfelt BU7, nye midlar + 2019-rest	8 000 000	25 000 000	8 000 000	-	-	-	-	-	-	-	-
3100-111 Salg av tomter - BU7 - usikkert, må bli forskottering	-	-	-3 400 000	-3 400 000	-3 400 000	-3 400 000	-3 400 000	-3 400 000	-3 400 000	-3 400 000	-3 400 000
3100-111 Salg av tomter - BU7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3100-117 Opparbeiding av nye P-plassar – Tuv oppvekssenter	200 000	2 000 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3100-118 Sal av Bustadtomter Svao III og Fiskum II	-3 200 000	-1 950 000	-750 000	-	-	-	-	-	-	-	-
3100-119 Sal av tomter - Golf Alpin - rest 11 stk a snitt 245 000	-980 000	-980 000	-735 000	-	-	-	-	-	-	-	-
3100-120 Golf/Alpin IV - regulering - kulturminneplan, VA	400 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3100-120 Golf/Alpin IV - salg av tomter a kr 500.000	-	-	-2 000 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
3100-121 Salg av tomteverdi AS - Strupa II	-1 500 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3100-122 Salg av Båste gard	-	-2 900 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3100-123 Innløsning festetomter Båste - 5 stk av kr. 500 000	-2 400 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3100-124 Innløs Golf/Alpin, 3 i 2021, 4 i 2022, 1 i 2025, rest i 28	-	-1 200 000	-1 500 000	-	-	-400 000	-	-	-4 000 000	-	-
3100 - 125 Salg tomter - BK2 - 4 stk a 400 000,-	-	-1 600 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3100-126 Ny veg FV233 - Sjugurdvegen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24 800 000	-
3100-126 Ny veg FV233 - Sjugurdvegen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-4 960 000	-
3100-127 Regulering og opparbeiding av BU6	-	-	-	-	-	-	-	400 000	-	-	-
3100-127 Opparbeiding av BU6	-	-	-	-	-	-	-	-	8 000 000	30 000 000	10 000 000
3100 -128 Opparb av g/s veg Kyrkjebøveg -Skadvn jfr. ny sentrals	-	-	-	190 000	950 000	-	-	-	-	-	-
Sum teknisk	11 370 000	14 670 000	2 040 000	-6 910 000	-8 778 000	-11 128 000	-10 728 000	-5 328 000	78 272 000	99 112 000	2 672 000

Minus-beløp er budsjetterte refusjonar eller tomtesalsinntekter.

OMSORGS-SEKTOR:

	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028	B2029	B2030
Omsorgsbustader for yngre - Bråtenjordet - kostnad	300 000	36 700 000		-	-	-	-	-	-	-	-
Omsorgsbustader for yngre - Bråtenjordet - ref.	-	-18 500 000		-	-	-	-	-	-	-	-
Hjelpemiddel - bårerom - lager - 175 m ²	-	-	-	-	7 000 000						
Fysioterapi - friskliv til Bygdaheimen - 565 m ²	-	-	-	-	18 600 000						
Omsorgsbustadar eldre - 1. fase av 15 bustadar 1. et	-	-	22 000 000	-	-	-	-	-	-	-	-
Omsorgsbustadar eldre - 1. ref. tilskot	-	-	-11 000 000	-	-	-	-	-	-	-	-
Omsorgsbustadar eldre - 2. fase av 15 bustadar 2. et	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20 000 000
Omsorgsbustadar eldre - 2. ref. tilskot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-10 000 000
Sykehjemsplasser 540 m ²	-	-	-	-	16 000 000						
Sykehjemsplasser 540 m ² - ref. tilskudd	-	-	-	-	-8 000 000						
Helsesenter	-	-	-	5 000 000	20 000 000						
Sum helse og omsorg	300 000	18 200 000	11 000 000	5 000 000	20 000 000	33 600 000	-	-	-	-	10 000 000

Minus-beløp er budsjetterte statstilskot - Husbanken.

OPPVEKST-SEKTOR:

Her er det ikkje budsjettert med investeringar etter B 2023

	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Sentralskule HBU	4 000 000	50 000 000	63 000 000	-
Fleirbrukshall med parkeringshus og parkering	-	-	30 600 000	74 250 000
Fleirbrukshall - tilskot tippemidlar	-	-	-	-10 000 000
Offentleg P-anlegg O11 - for kirke og tilsette	-	-	-	7 500 000
Ombygging Ulsåkk oppvekstsenter - barnehage	-	-	-	11 000 000
Sum kultur og oppvekst	4 000 000	50 000 000	93 600 000	82 750 000

Minus-beløp er budsjetterte statstilskot - tippemidlar

ANNA

Rådmannen har rekna fram til og med B 2026.

	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B2024	B2025	B2026
Hemsedal kyrkje - spir + tårn	3 500 000	-	-	-	-	-	-
Tiltak FDV- kyrkje	-	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Lykkja kapell, tak, spir + tårn	-	-	-	-	-	-	-
Sum rådmann og stab	3 500 000	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000

Rådmannen har ikkje føreslege å ta med investering til Lykkja kapell, tak, spir+tårn.

Rådmann og stab	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3600-102 Lykkja kapell, tak, spir + tårn	2 500 000	-	-	-
Tiltak FDV- Lykkja kapell	-	200 000	200 000	200 000

OVERFØRT FRÅ 2019 – KOMMUNALE FØREMÅL:

Det er laga sak om overføring av unytta budsjettmidlar frå 2019. Ved positivt vedtak må desse takast inn og finansierast i 2020.

	B 2020
Overført fra 2019 Sentralskule med trafikk-areal	2 500 000
Overført fra 2019 Grunnkjøp	11 000 000
Overført fra 2019 Grunnkjøp BU7	8 943 000
Overført fra 2019 Utvikling bustadfelt BU7	2 500 000
Overført fra 2019 Dagsenter, omsorgsbustader m.m.	1 000 000
Sum overført frå 2019	25 943 000

SJØLVKOSTOMRÅDET

Rådmannen syner investeringar fram til 2023, men det er betydelege planar også utover i perioden.

Selvkost			B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
VAR-I01	Teknisk - selvkost	Utvikling av bustadfelt BU7 - vatn	-	-	-	-
VAR-I01	Teknisk - selvkost	Utvikling av bustadfelt BU7 - avløp	-	-	-	-
VAR-I01	Teknisk - selvkost	Utvikling av bustadfelt BU7 - vatn	-	-	-	-
VAR-I01	Teknisk - selvkost	Utvikling av bustadfelt BU7 - avløp	-	-	-	-
VAR-I02	Teknisk - selvkost	Ny avløpspumpestasjon Elvely - avløp	1 500 000	-	-	-
VAR-I03	Teknisk - selvkost	Ny driftskontroll for kommunale VA-anlegg - vann	1 437 500	1 250 000	1 250 000	1 250 000
VAR-I03	Teknisk - selvkost	Ny driftskontroll for kommunale VA-anlegg - avløp	1 437 500	1 250 000	1 250 000	1 250 000
VAR-I04	Teknisk - selvkost	Nytt avløpsrenseanlegg på Tuv - avløp	2 500 000	10 000 000	12 500 000	-
VAR-I05	Teknisk - selvkost	Nytt vannverk på Krikken - vann	2 000 000	10 000 000	10 000 000	-
VAR-I06	Teknisk - selvkost	Rehabilitering av utvalgte punkt - ledningsnett - vann	375 000	-	375 000	-
VAR-I06	Teknisk - selvkost	Rehabilitering av utvalgte punkt - ledningsnett - avløp	375 000	-	375 000	-
VAR-I07	Teknisk - selvkost	Rehabilitering ledningsnett Haugavegen m.m. - vann	438 000	1 800 000	-	-
VAR-I07	Teknisk - selvkost	Rehabilitering ledningsnett Haugavegen m.m. - avløp	437 000	1 800 000	-	-
VAR-I08	Teknisk - selvkost	Utviding av Holdebakken høgdebasseng - vann	8 300 000	4 200 000	-	-
VAR-I09	Teknisk - selvkost	Utviding av returpunkt - Holdebakken - renovasjon	2 500 000	-	-	-
		Sum investeringer selvkostområdet	21 300 000	30 300 000	25 750 000	2 500 000

OVERFØRT FRÅ 2019 – sjølvkostområdet:

Det er laga sak om overføring av unytta budsjettmidlar frå 2019. Ved positivt vedtak må desse takast inn og finansierast i 2020.

		B 2020
Overført fra 2019	Ny driftskontroll - VA-anlegg	1 000 000
Overført fra 2019	Utvikling returpunkt Holdebakken	2 000 000
Overført fra 2019	Høgdebasseng - Holdebakken	5 000 000
	Sum investeringer selvkostområdet	8 000 000

Finansiering investeringar:

Alle investeringar er i utgangspunktet finansiert ved eksterne lån. Førebels er rentedifferansen mellom innlånsrente og innskotsrente marginal. Finansieringa kan delvis gjerast om til bruk av bundne fond, men vil ikkje påverke driftsresultatet i særleg grad med unntak av reduksjon i avdragskostnader.

UTGANGSPUNKT FOR VURDERING AV BUDSJETTPOSTAR:

	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Sum eksterne finansutgifter	11.628.000,00	13.014.000,00	12.849.000,00	12.764.000,00	12.597.000,00
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-1.164.000,00	306.000,00	471.000,00	556.000,00	723.000,00
Motpost avskrivninger	10.614.000,00	10.614.000,00	10.614.000,00	10.614.000,00	10.614.000,00
Netto driftsresultat	-6.550.000,00	-6.269.000,00	-9.247.000,00	-9.083.000,00	-8.670.000,00
Inteme finanstransaksjoner					
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbrul	5.927.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	5.046.000,00	2.160.000,00	2.160.000,00	2.160.000,00	2.160.000,00
Bruk av bundne fond	3.059.000,00	3.020.000,00	3.020.000,00	3.020.000,00	3.020.000,00
Sum bruk av avsetninger	14.032.000,00	5.180.000,00	5.180.000,00	5.180.000,00	5.180.000,00
Overført til investeringsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbru	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	4.402.000,00	75.000,00	75.000,00	75.000,00	75.000,00
Avsatt til bundne fond	3.080.000,00	3.080.000,00	3.080.000,00	3.080.000,00	3.080.000,00
Sum avsetninger	7.482.000,00	3.155.000,00	3.155.000,00	3.155.000,00	3.155.000,00
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0,00	-4.244.000,00	-7.222.000,00	-7.058.000,00	-6.645.000,00

Tabell – 1 – FØR STIPULERTE INNTEKTER AV EIGEDOMSSKATT:

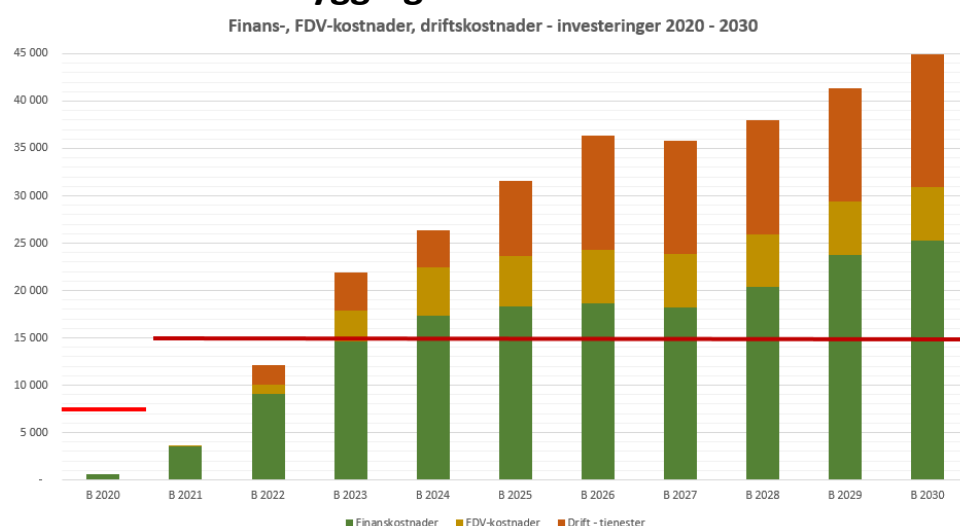
I 2020 har Hemsedal kommune kostnader som er 4,244 mill. kroner høgare enn kva vi har inntekter. Dette aukar til 7,222 mill. kroner i 2021, men blir noko redusert i 2022 og 2023.

Dette er tal før politiske behandling av:

- 6.1.4 – driftskonsekvensar av politiske vedtak i 2019 (raud-merka side 28)
- 6.1.5 – innsparingstiltak føreslege av rådmannen (side 28-29)
- 6.1.6 – nye, føreslegne tiltak som rådmannen ikkje har funne plass til (side 30)
- 6.1.7 – nye driftstiltak som rådmannen meiner må få plass (side 31)
- 6.1.8 – investeringstiltak (side 32-33)

M.o.t. investeringstiltak – sjå også diagram på side 35.

Diagram – 1 – Investeringar, konsekvensar for finanskostnader, driftskostnader bygg og vedlikehald samt driftskostnader tenestene:

— 1 ‰ eigedomsskatt

— 2 ‰ eigedomsskatt

6.1.9 Utvalsbehandling :

6.1.9.a Plan og ressurs – 14.11.2019:

Vedtak

Utvalet fremmar fylgjande forslag til Økonomiplanutvalet:

- Det bør vurderast utredning av ei minimumsløysing for å få samla skulane.
- Kommunen vurderer sal av 10 kommunale bustadar for å erstatte desse med eit større bustadprosjekt i kommunal regi.
- Tomtene på F17, Golf Alpin, bør vurderast utvikla av kommunen med bakgrunn i inntektspotensiale.-
- Kommunen bør vurdere å få 10% inntening ved sal av bustadtomter.

6.1.9.b Livsløp – 14.11.2019

Vedtak

Hovudutval for Livsløp sine framlegg til Formannskapet:

1. Hovudutval for Livsløp ynskjer at dagens nivå vert oppretthalde på Hemsedal barne- og ungdomsskule med 1, 5 årsverk pedagog/spesialpedagog og 80 % fagarbeidar.
Hovudutval for Livsløp tek dei innkomne bekymringsbrevne frå FAU ved Tuv skule, Ulsåk skule, HBU samt Utdanningsforbundet Hemsedal og assistent og fagarbeidarar ved HBU alvorleg. Utvalet ynskjer å prioritere skulesektorane høgt i det pågåande budsjettarbeidet. Dei tre SU-representantane frå utval for Livsløp tek initiativ til eit møte i Samarbeidsutvalet (SU) ved skulane snarast råd. Vi ynskjer dette for å få ein betre oversikt over og forståing for situasjonen. Desse SU-møta bør heldast innan neste møte i Utval for Livsløp – og før vedtak av budsjett i Kommunestyret.
2. Hovudutval for Livsløp ynskjer at Hemsedal kommune opprettheld Polentur.
Livsløp ynskjer at inntil 1000 kr per elev vert avsett i budsjettet og at kommunen i tillegg dekkjer vikar og lærarutgifter.
3. Hovudutval for Livsløp rår til at barnehagen går over til to opptak i året.
4. Hovudutval for Livsløp ber om ei vurdering av å selje ut nokre kommunale bustadar for å frigjere kapital til investeringane vi har i vente.
5. Hovudutval for Livsløp ynskjer at det vert prioritert ein 50% ergoterapistilling då dette er førebyggjande og vil redusere økonomiske kostnader no og i framtida.
6. Hovudutval for Livsløp er bekymra over den sterke auken i interkommunale selskap som har vore eit mønster over fleire år og ber kommunen om å gjere grep for å få betre styring på kostnadane.
7. Hovudutval for Livsløp ber om at det vert sendt ut månadleg faktura på kommunale utgifter. Dette vil gjera det enklare for låginntektsfamiljar å handtere eigedomsskatten når den kjem.
8. Hovudutval for Livsløp ynskjer at det vert utgreia konsekvensar av å innføre turistskatt.
9. Hovudutval for Livsløp ynskjer at Hemsedal kommune skal bidra til drift av utstyrssentral, med tilsvarande beløp som vert brukt til innkjøp av behovsprøvd fritidsutstyr til familiar gjennom utbetaling av sosialhjelp, dersom det er aktørar som startar opp dette.
10. Hovudutval for Livsløp ynskjer å behalde utdeling av Kulturmidlar.
11. Hovudutval for Livsløp ynskjer å behalde midlar til rusfrie arrangement.
12. Hovudutval for Livsløp ynskjer å poengtere at administrasjonen ser på andre tiltak for velfer dersom ein kuttar i velferdspotten.
13. I samanheng med at rådmannen i sitt framlegg foreslår å legge ned eit politisk utval, vert de presisert kor viktig det er at Hovudutval for Livsløp består, og at dersom økonomiutvalet vurderer å redusere på politiske utval, i staden vurderer å slå saman Hovudutval for Livsløp og Kommuneplannemnda.

6.1.9.c Økonomiutvalet – 19.11.2019

Formannskapet har behandla saka i møte 19.11.2019 sak 70/19

Behandling

Administrasjonen ved rådmann svåra ut spørsmål som vart stilt i førre formannskapsmøte. Det vart også ein diskusjon rundt bygging av sentralskule og prosessen her.

Vedtak frå møte i Hovudutval for Plan og Ressurs og Hovudutval for Livsløp vart gjennomgått i møtet.

Hege Elisabeth Falck-Andersen (Sp) sette fram framlegg om vedtak:

Hemsedal Senterparti vil ha Kultursjef i 100% stilling (auke frå 30% til 100%).

Midlar til dette kan dekkas mellom anna frå Tilskuddsportal. Ein kultursjef vil kunne medføre reduserte utgifter i andre deler av kulturbudsjettet og i beste fall kunne generere nye midlar til kulturarbeid.

Ingar Nergård (KrF) sette fram framlegg om vedtak:

Administrasjonen har foreslått å stryke utdeling av kulturmidlar med 422.000 pr år frå budsjett og handlingsprogrammet. Hovudutval for Livsløp har foreslått å ta dette inn att.

KrF vil heller foreslå at kommunen tjuvstartar på ordninga med eit fritidskort på kr 500 pr år pr barn mellom 6 og 16 år, som kan brukast på kulturaktivitetar/fritidsaktivitetar. Tiltaket er meir treffsikkert mot barn og unge og kan også førebygge utanforskap for born i fattige familiar. Ein må lære korleis dette kan gjerast av forsøkskommunane som er i gang med dette, med tanke på å starte opp i løpet av 2020. Direkte utgifter er om lag 120 000-150 000

Steinar Bleken (V) sette fram framlegg om vedtak:

Hovudutval for Livsløp og Kommuneplannemnda vert behaldt, men delegeringsreglementet vert gjennomgått og enkelte mindre saker vert flytta til Formannskapet.

Steinar Bleken (V) sette fram framlegg om vedtak:

Venstre ønskjer å prioritere utbygging av omsorgsbustader for yngre og eldre, framfor utbygging av skule.

Arnt Skansen (Sv) sette fram framlegg om vedtak:

Hemsedal Sv foreslår å utsette bygging av ny sentralskule med 4-5 år for sjå an folketalsutviklinga. Det må då frå administrasjonen si side greiast ut følgene av at skulen fortsetter i noverande bygg.

Andreas Smith-Erichsen bad om eit gruppemøte og møtet tok pause i 10 min for avvikling av gruppemøter.

Ingar Nergård (KrF) sette fram framlegg om vedtak:

KrF vil be om eit overslag over kva investeringar og driftstiltak som må gjerast - og når - i oppvekstsektoren for å kome bort frå mellombelse løysingar, dersom skulesentraliseringa skal utsetjast, inkludert forsvarlig bemanning med pedagogisk personale og kostnad med drift og vedlikehald av areal.

Anne Grethe Fremgaard (H) sette fram framlegg om vedtak:

Høgre ønskjer å prioritere skule. Ungane er vår framtid - det er dei som skal bere Hemsedalssamfunnet i framtida;

- Ein trinnvis utbygging, samt at det bør vurderast å bygge basishall i staden for ein fleirbrukshall.
- Samlokalisering av barnehage
- Bygging av omsorgsbustader vert utsett, henstiller kommunen til å tenke smarte løsnir for å ivareta behova.
- Oppretthalde kvaliteten i heimetenesta, på sikt styrke (leggast inn i ØHP)

Helene Sagabråten (Ap) sette fram framlegg om vedtak:

Arbeiderpartiet ønskjer å prioritere oppstart av bygging av sentralskule. Dette må sjåast i samsam med bygging av barnehage på Ulsåk, som vil bli neste prioritering.

Utbyggingsprosjekt i pleie og omsorg vil då ikkje kunne prioriterast i full skala, men vil måtte utsettast. Kommunen må derfor finne andre løysingar for å sikre at eldre og yngre med pleiebe får dei tenestene dei har krav på.

Det må sjåast på rimelegare alternativ for å legge til rette for eit forsvarleg tilbod til eldre og pleietrengande samt dei tilsette i den delen av kommunesektoren.

Til dømes kan det bety at ein må auke tal på stillingar (varme hender) for ein periode. Kommunen må legge til rette for at dei eldre skal kunne bu lengre heime og klare dette sjølv. Kan ein oppruste heimetenesta for ein periode bidra til dette?

I eit langtidsperspektiv må kommunen leggje til rette for sentrumsnære eldrebustader som bic at eldre kan bli buande heime så lenge dei vil og at det er forsvarleg. Samt at dei vil kunne vere sjølvhjulpne så lenge som mogleg.

6.1.9.4 Økonomiutvalet – 26.11.2019

Behandling

Saka vart handsama med 10 representantar (økonomiutval)

6.1.8

Sjølvkost – investeringar. Ordførar og rådmann orienterte om planlagde investeringar. Formannskapet hadde ingen merknader.

6.1.8

Oppvekst, helse og omsorg – investeringar. Ordførar orienterte om planlagde investeringar. I diskusjonen i etterkant fremma representantane ulike forslag om investeringsprioriteringar og innsparingar i økonomiutvalet sitt framlegg til budsjett.

Høgre ved Andreas Smith-Erichsen bad om eit gruppemøte før prøvevotering. Møtet tok pause for avvikling av gruppemøter.

Det vart gjort prøvevoteringar over 6.1.8 investeringsplanane for oppvekst, helse og omsorg for å få eit bilde på kva prioriteringar partia ønska, slik at administrasjonen kunne ta det med vidare til neste møte. Partia var delte i sine prioriteringar og ordførar tilrådde representantane om å ta det med partigruppene og å snakke saman mellom partia før neste møte.

6.1.8 – andre investeringar

Framlegg frå rådmann om å ta ut kostnadar til tak og spir for Lykkja kapell frå investeringsbudsjettet vart samrøystes vedteke.

6.1.7

Oversikt over prioriteringar vart gjennomgått. Alle prioriteringane vart samrøystes vedteke.

Andreas Smith-Erichsen forlot møtet kl. 16:00. Ingen vara møtte og møtet fortsette med 9 representantar.

6.1.6

Oversikt over tiltak som ikkje vart prioritert vart gjennomgått. Rådmannen si innstilling vart samrøystes vedteke. I samband med dette vart det røysta over om Nilsetunet – Faarlundprosjektet skulle prioriterast i 2020. Det vart samrøystes vedteke at tiltaket skulle takast ut av budsjettet for 2020.

6.1.5A

Oversikt over reduserte kostnader vart gjennomgått og diskutert. Det kom ingen konkrete innspel på rådmannen si innstilling om innsparingar på **teknisk og helse og sosial**.

Under gjennomgang av reduksjonar i **kultur og oppvekst** sette Senterpartiet fram framlegg om å halvere midlar til kultur og auke frå 30% til 100% kultursjef. Det vart røysta over framlegget og 7 mot 2 røyster(1xKrf, 1xH) vedtok at dette vart teke med inn i rådmannen si innstilling.

Senterpartiet sette også fram et framlegg om å behalde dei 1,5 stillingane som rådmannen har foreslått å kutte ved HBU. Ved å ikkje redusere 1,5 stilling vil ekstramidlar til spesialundervisning utgå. Økonomiutvalet var samrøystes på at kutt i 1,5 stilling ikkje skal gjennomførast. Dette skal vidareførast i rådmannen si innstilling.

Oversikt over reduksjonar i **Rådmann med stab** vart gjennomgått og diskutert. Senterpartiet fremma forslag om ikkje å kutte i velferdstiltak til tilsette i kommunen. Framlegget vart vedteke med 7 røyster mot 2 røyster (1xSv, 1xH). Reduksjon i velferdstiltak skal ut av budsjettet for 2020. Senterpartiet fremma også forslag om ikkje å kutte kommuneplannemnda som utval. Framlegget vart vedteke med 8 røyster mot 1 røyst (1xH). Bortfall av kommuneplannemnd som utval skal ut av budsjettet for 2020.

6.1.5B

Oversikt over nye forslag til reduserte kostnader etter bestilling frå Formannskapet 12.11.2019.

Petter Owesen (HBL) forlot møtet 17:35. Ingen vara møtte og møtet heldt fram med 8 representantar.

Senterpartiet ved Pål Rørby (Sp) ba om eit gruppemøte og møtet tok pause for avvikling av gruppemøter.

Ingar Nergård (Krf) fremma forslag om ikkje å gjennomføre kostnadskuttet i heimhjelpstenesta. Det vart røysta over framlegget frå Ingar Nergård (Krf). Det vart samrøystes vedteke at kuttet i heimhjelpstenesta ikkje skal gjennomførast.

Senterpartiet fremma forslag om å halvere det planlagde kuttet i midlar til næringsfond, både i 2020 og åra framover. Framlegget vart vedteke med 5 røyster (3xSp, 1xH, 1xKrf) mot 3 røyster (1xA, 1xV, 1xSv), og planlagd kutt i midlar til næringsfond halverast for år 2020 og åra framover i innstillinga frå Formannskapet.

Omforeint framlegg til vedtak om å redusere støtte til Httl med 50% frå 2020. Formannskapet inviterer styret i Httl til møte i løpet at januar for å diskutere gjeldande avtale og mogleg reforhandling.

Det vart røysta over framlegget frå Ingar Nergård (Krf) fremsett i møte 19.11.19 om innføring av ungdomskort. Framlegget fall med 2 røyster (1xKrf, 1xA) mot 6 røyster (3xSp, 1xH, 1xV, 1xSv) .

Det vart røysta over Høgre sitt forslag om rasjonalisering – ikkje kjerneområder. Høgre sitt framlegget fall med 1 røyst (H) mot 7 røyster (3xSp, 1xA, 1xKrf, 1xV, 1xSv).

6.1.10 Økonomiutvalet – 3.12.2019

Behandling

Rådmannens innstilling når det gjeld investeringsbudsjett for helse/omsorg og skuleutbygging vert samrøystes vidareført. Ingen av prioriteringane innanfor skule og helse/omsorg skal utsettast. Utbygging av barnehage følgjer skuleutbygging. Det var heller ingen merknader til andre områder i investeringsbudsjettet.

Høgre ved Andreas Smith-Erichsen fremma spørsmål til ulike områder Hemsedal kommune kan gjere innsparingar på. Administrasjonen svara ut spørsmåla i møtet.

Ordførar gav Økonomiutvalet anledning til å kome med merknadar etter gjennomgangen i sist budsjettmøte. Helene Sagabråten (A) hadde spørsmål gjeldande deira framlegg om turistskatt. Ho informerte om at Arbeiderpartiet ønskjer å undersøke moglegheitene for turistskatt/besøksavgift.

Økonomisjef Arne Fredriksen gikk gjennom dei ulike prioriteringane som ligg i budsjettframlegget og kva økonomisk påverknad dette har på budsjettet fram til og med 2023.

I møtet fremma partia ulike forslag til tiltak som kunne auke inntekta til kommunen. Steinar Bleken (V) nemnde igjen at dei ønskjer å gi hytteeigarar i Hemsedal moglegheit til å ha hytte som fast bustad. Dette vil medføre større skatteinntekter til kommunen. Ingar Nergård (Krf) ber administrasjonen om å lage sak om utgreiing av auke i eigedomsskatt utover det som vert fastsett i budsjettet.

Andreas Smith-Erichsen (H) ønskjer at punkt 13 i Hovudutval for Livsløp om samanslåing av Kommuneplannemnd og Hovudutval for Livsløp skal vurderast på nytt for innsparing. Ordførar opplyste at Formannskapet ville gjøre ei ny avstemming på dette i Formannskapsdelen av møtet.

Økonomisjef gikk gjennom innstillinga til kommunestyret.

Helene Sagabråten (A) sette fram framlegg til vedtak:

Hovudutval for Livsløp vert likestilt med Hovudutval for Plan og Ressurs, og skal bestå.

Kommuneplannemnda sine oppgåver har vore lagt til Formannskapet i førre periode, og det har vist seg å vere svært arbeidskrevjande.

Utifrå kommunen sine økonomiske utfordringar framover, er det ikkje økonomisk forsvarleg å opprette Kommuneplannemnda som eiga utval igjen. Kommuneplannemnda avviklast.

Oppgåver som tidlegare har vore tillagt Kommuneplannemnda vert fordelt på våre to hovudutval. Ansvar og oppgåver for kommuneplanen sin arealdel vert forberedt av Hovudutval for Plan og Ressurs. Ansvar og oppgåver for Kommuneplanen sin samfunnsdel vert forberedt av Hovudutval for Livsløp.

Røysting over framlegget vert gjort i Formannskapet.

Økonomiutvalet vart avslutta kl. 12:50. Formannskapet heldt fram med handsaming av saka.

6.1.9.6 Formannskapet – 3.12.2019

Andreas Smith-Erichsen (H) sette fram framlegg til vedtak:

Redusere i administrative ressursar med 3 % av totalbudsjettet (tilsvarende om lag 7,5 mill).

Votering

Det vart røysta over framlegget til Helene Sagabråten (A). Framlegget fall med 3 røyster (1xA, 2xH) mot 4 røyster (3xSp, 1xHBL).

Det vart røysta over framlegget til Andreas Smith-Erichsen (H). Framlegget fall med 2 røyster (2xH) mot 5 røyster (3xSp, 1XA, 1xHBL).

Formannskapet sitt framlegg til budsjett vart samrøystes vedteke.

Sjå punkt 7 for framlegg til budsjettvedtak

6.1.9.7 Endelig forslag til endring, jfr. 6.1.5 – 6.1.8

Endring frå punkt 6.1.5 – markert med blå tekst og overstreking

	Teknisk		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3100-N01	Eigedomsavdeling	Auka husleige omsorgsbustader	-120 000	-160 000	-160 000	-160 000
3100-N02	Eigedomsavdeling	Nedlegging av off. toalett Rjukandefossen	-56 000	-56 000	-56 000	-56 000
3100-N03	Teknisk veg	Nedklassifisering Panoramavegen	-35 000	-70 000	-70 000	-70 000
3100-N04	Teknisk drift - byggesak	Interkommunalt VA-kontor	-64 000	-93 000	-93 000	-93 000
3100-N05	Eigedomsavdeling	Leige av p-plass med lading og motorvarmar	-	-50 000	-50 000	-50 000
		Sum teknisk	-275 000	-429 000	-429 000	-429 000
	Helse og sosial		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3200-N01	Helsestasjon	Reisevaksine - auka pris	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
		Sum helse og sosial	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
	Kultur og oppvekst		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3300-N01	Administrasjon	Reduksjon stillingsstorleik - barnehageadm	-65 000	-157 000	-157 000	-157 000
3300-N02	Kultur	Redusert tilskudd til kulturmidlar	-211 000	-211 000	-211 000	-211 000
3300-N02	Kultur	70 % økning kultursjef	510 000	510 000	510 000	510 000
3300-N03	Skole	Gjeste-elevar - inntekt	-550 000	-550 000	-550 000	-550 000
3300-N04	Kultur	Redusert tilskudd til rusfrie arrangement	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
3300-N05	Skole	Reduksjon ordinært undervisningstilbud 50%				
3300-N06	Skole	Reduksjon ordinært undervisningstilbud 100%				
3300-N07	Skole	Gjeste-elevar - redusert kostnad	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000
3300-N08	Kultur	Auka brukarbetaling kulturskule OBS	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
3300-N09	Barnehage	To barnehageopptak i stedet for løpende opptak	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
		Sum kultur og oppvekst	-1 081 000	-1 173 000	-1 173 000	-1 173 000
	Rådmann med stab		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3400-N01	Rådmann	Redusert bevilgning til velferdstiltak ansatte				
3400-N02	Rådmann	Redusert bemanning - i stab v/ledighet	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
3400-N03	Politisk	Fjernet budsjettpost - "til disposisjon ordfører"	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
3400-N04	Alle avdelinger	Redusere overtidsbudsjett	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
3400-N05	Alle avdelinger	Samordning økonomifunksjoner, se også 6.1.5B	-200 000	-400 000	-400 000	-400 000
3400-N06	Alle avdelinger	Redusere art 12700 - konsulenter m.m.	-500 000	-800 000	-800 000	-800 000
3400-N07	Politisk	Redusere ett politisk utvalg	-	-	-	-
		Sum rådmann med stab	-1 900 000	-2 400 000	-2 400 000	-2 400 000
		SUM	-3 331 000	-4 077 000	-4 077 000	-4 077 000

Endring frå punkt 6.1.5 – markert med blå tekst og overstreking

	Teknisk		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3100-N90	Teknisk - næring	Omdisponering - næringsfond	-300 000	-675 000	-675 000	-675 000
3100-N90	Teknisk - næring	HTTL-forhandling reduksjon driftsstøtte	-550 000	-550 000	-550 000	-550 000
3100-N91	Teknisk - drift	Utsett vedlikehold/drift Bruøyne	-50 000	-	-	-
3100-N92	Teknisk - eigedom	Reduksjon - kompensasjon drift	-300 000	-	-	-
3100-N93	Teknisk - drift	Vakant byggesaksbehandlar	-200 000	-	-	-
3100-N94	Teknisk - drift	Auka gebyr	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
3100-N95	Teknisk - drift	Redusert veg-vedlikehold	-100 000	-	-	-
3100-N96	Teknisk - drift	Redusere / fjerne brøyting P-plass ski (Frå 130.000 til 60.000)	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
3100-N97	Teknisk - drift	Energi-kjøp frå normal drift - auka inntekt Hemsedal Energi AS	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
3300-N91	Oppvekst - kultur	Kutte tilskot til drift Gravsetstugu, se også reduksjon rusfrie arr.	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
3200-N91	Omsorg – hjemmetj.	Redusere-heimhjelp – bruke-vakanse-inn i nytt tiltak				
3400-N91	Rådmann - stab	Vakanse økonomiavdelinga - økonomisjef, se også 6.1.5A	-200 000	-400 000	-400 000	-400 000
		Sum alle avdelingar	-2 060 000	-1 985 000	-1 985 000	-1 985 000

Endring frå punkt 6.1.6 – markert med blå tekst og overstreking (inga endring):

	Teknisk		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3100-D001	Teknisk veg	Brøtabakkjin, vegvedlikehold	25 000	25 000	25 000	25 000
3100-D002	Teknisk veg	Vegvedlikehold Liovegen	300 000	-	-	-
3100-D003	Teknisk veg	Overtaking av Sjugurdvegen inkl. GS-veg	110 000	110 000	110 000	110 000
3100-D004	Teknisk - eigedom	Økt ramme vedlikeholdsmidler	675 000	675 000	675 000	675 000
		Sum teknisk	1 110 000	810 000	810 000	810 000
	Helse og sosial		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3200-D001	Helse	30 % Legesekretær	225 000	225 000	225 000	225 000
3200-D002	Helse	Ergoterapeut 50% i 2020 og 100 % fra 2021	400 000	775 000	775 000	775 000
3200-D003	Helse	Folkehelsekoordinator - 20 % 2020 - 2021, 40 % de	150 000	150 000	150 000	150 000
3200-D004	Helse	Økt stilling sykehjemslege - fra 16 % til 20 %	50 000	50 000	50 000	50 000
		Sum helse og sosial	825 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
	Kultur og oppvekst		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3300-D001	Kultur	Faarlund-prosjektet - Nilsestuen - K-sak 42/2019	170 000	50 000	50 000	50 000
3300-D002	Kultur	10 % stilling knytta til biblioteket - reg. /digitalis	57 000	57 000	57 000	57 000
3300-D003	Skulene	Skolebibliotek - kjøp av bøker	30 000	20 000	20 000	20 000
3300-D004	Kultur	"Ung i Fauskival"	75 000	75 000	75 000	75 000
3300-D005	HBU	Polen-tur	150 000	150 000	150 000	150 000
3300-D006	Skulene	iPad og PC'ar i skulene	325 000	277 000	296 000	272 000
		Sum kultur og oppvekst	807 000	629 000	648 000	624 000
	Rådmann med stab		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3400-D001	Felles	Lærlingeordning - ein ny lærling kvart år (maksim	100 000	100 000	100 000	100 000
		Sum rådmann med stab	100 000	100 000	100 000	100 000
		SUM	2 842 000	2 739 000	2 758 000	2 734 000

Endring frå punkt 6.1.7 – markert med blå tekst og overstreking (inga endring):

	Teknisk		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3100-D101	Teknisk veg	K-sak 44/2018 - Bruøyne - se også punkt 6.1.5B	-	50 000	50 000	50 000
3100-D102	Teknisk veg	Drift - gang og sykkelveg - Holdebakken - Tuv	80 000	80 000	80 000	80 000
3100-D103	Teknisk veg	Hovedplan for vei	100 000	-	-	-
3100-D104	Teknisk veg	Skilting av kommunale vegar	100 000	100 000	100 000	100 000
3100-D105	Teknisk veg	Trafikktryggleikstiltak	100 000	100 000	100 000	100 000
3100-D105	Teknisk veg	Trafikktryggleikstiltak - FTU-refusjon	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
3100-D106	Teknisk - eigedom	Økt ramme vedlikeholdsmidler - priskomp., se også punkt 6.1.5B	300 000	600 000	600 000	600 000
		Sum teknisk	620 000	870 000	870 000	870 000
	Helse og sosial		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3200-D101	Omsorg	150 % stillinger omsorg, endret 26.11.2019	1 050 000	1 050 000	1 050 000	1 050 000
3200-D101	Omsorg	50 % ergoterapeut, endret 26.11.2019	350 000	350 000	350 000	350 000
		Sum helse og sosial	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000

	Kultur og oppvekst		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
3300-D101	HBU	Spesialundervisning HBU – 60%, tatt vekk som følge av 6.1.5A				
3300-D102	HBU	Assistent - fagarbeider 80%	443 000	443 000	443 000	443 000
3300-D103	Ulsåk	Ulsåk skole - fagarbeidarar Helse 58,5%, 39,5% - 98%	390 000	390 000	390 000	390 000
3300-D104	HBU	Polen-tur	75 000	75 000	75 000	75 000
3300-D105	HB/omsorg	Ressursbehov etter bortfall av overføring	-	1 000 000	1 200 000	1 200 000
		Sum kultur og oppvekst	908 000	1 908 000	2 108 000	2 108 000
		SUM	2 928 000	4 178 000	4 378 000	4 378 000

Endring frå punkt 6.1.8 – markert med blå tekst og overstreking:

Investeringsiltaka blir i prinsippet lånefinansiert. Eit lån har konsekvensar for drifta i form av:

- Avdrag – 30 års avdragstid
- Renter – rekna etter 2,5 % rente p.a.

I tillegg vil ein del kommunale investeringar bli gjort som følgje av at talet på brukarar aukar. Dersom ei investering fører til at bygningsmassen aukar (gamalt blir nytta i tillegg til nytt), at nye brukarar krev nye ressursar arbeidskraft (t.d. sjukeheimplass), så får dette konsekvensar for drifta i form av:

- FDV-kostnader (forvaltning, drift og vedlikehald)
- Personalkostnader til dei nye brukarane

Desse kostnadene må sjåast i samanheng med valde investeringstiltak.

I oppsettet er teke med berre investeringar for 4-års-perioden. Ev. tomtesalsinntekter er ikkje teke med:

TEKNISK SEKTOR – alle tal ekskl. mva.:

Teknisk		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Teknisk - veg	Hengebru over Mørkedøla - Rjukandefossen	50 000	-	-	-
Teknisk - veg	Gangbru over Mørkedøla - Tuv vannverk	-	-	-	2 000 000
Teknisk - veg	HIAS - grunnkjøp og senere opparb.	10 000 000	-	6 125 000	-
Teknisk - veg	HIAS - bruinvesteringer - Kjørebru Sjugurdvegen	-	-	-	500 000
Teknisk - veg	Veglys - LED-lamper (Sjekk Enova)	800 000	-	-	-
Teknisk - bustad	Utvikling av bustadfelt BU7, nye midler + 2019-rest	8 000 000	25 000 000	8 000 000	-
Teknisk - veg	Opparbeiding av nye P-plassar – Tuv oppvekstsenter	200 000	2 000 000	-	-
Teknisk - anna	Golf/Alpin IV - regulering - kulturminneplan, VA	400 000	-	-	-
Teknisk - veg	Opparb av g/s veg Kyrkjebøveg -Skadvin jfr. ny sentral	-	-	-	190 000
	Overført frå 2019-budsjett - grunnkjøp	11 000 000	-	-	-
	Overført frå 2019-budsjett - grunnkjøp BU7	8 943 000	-	-	-
	Overført frå 2019-budsjett - utvikling BU7	2 500 000	-	-	-
	Sum teknisk	41 893 000	27 000 000	14 125 000	2 690 000

Helse og sosial		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Omsorg	Omsorgsbustader for yngre - Bråtenjordet - kostnad	300 000	36 700 000		-
Omsorg	Omsorgsbustader for yngre - Bråtenjordet - ref.	-	-18 500 000	-	-
Omsorg	Omsorgsbustadar eldre - 1. fase av 15 bustadar 1. eta	-	-	22 000 000	-
Omsorg	Omsorgsbustadar eldre - 1. ref. tilskot	-	-	-11 000 000	-
Helse og sosial	Helsesenter	-	-	-	5 000 000
	Overført frå 2019-budsjett - Dagsenter, omsorgsbusta	1 000 000	-	-	-
	Sum helse og sosial	1 300 000	18 200 000	11 000 000	5 000 000
Kultur og oppvekst		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
HBU	Sentralskule HBU	4 000 000	50 000 000	63 000 000	-
Barnehage	Ombygging Ulså oppvekstsenter - barnehage	-	-	-	11 000 000
	Overført frå 2019-budsjett - Sentralskule med trafikk-e	2 500 000	-	-	-
	Sum kultur og oppvekst	6 500 000	50 000 000	63 000 000	11 000 000
		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Kyrkjene	Hemsedal kyrkje - spir + tårn	3 500 000	-	-	-
Kyrkjene	Tiltak FDV- kyrkje	-	400 000	400 000	400 000
	Sum andre	3 500 000	400 000	400 000	400 000
SUM		53 193 000	95 600 000	88 525 000	19 090 000

Sjølvkostområdet:

Teknisk - selvkost		B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Teknisk - selvkost	Ny avløpspumpepestasjon Elvely - avløp	1 500 000	-	-	-
Teknisk - selvkost	Ny driftskontroll for kommunale VA-anlegg - vann	1 438 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Teknisk - selvkost	Ny driftskontroll for kommunale VA-anlegg - avløp	1 438 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Teknisk - selvkost	Nytt avløpsrensaneanlegg på Tuv - avløp	2 500 000	10 000 000	12 500 000	-
Teknisk - selvkost	Nytt vannverk på Krikken - vann	2 000 000	10 000 000	10 000 000	-
Teknisk - selvkost	Rehabilitering av utvalgte punkt - ledningsnett - vann	375 000	-	375 000	-
Teknisk - selvkost	Rehabilitering av utvalgte punkt - ledningsnett - avløp	375 000	-	375 000	-
Teknisk - selvkost	Rehabilitering ledningsnett Haugavegen m.m. - vann	438 000	1 800 000	-	-
Teknisk - selvkost	Rehabilitering ledningsnett Haugavegen m.m. - avløp	438 000	1 800 000	-	-
Teknisk - selvkost	Utviding av Holdebakken høgdebasseng - vann	8 300 000	4 200 000	-	-
Teknisk - selvkost	Utviding av returpunkt - Holdebakken - renovasjon	2 500 000	-	-	-
	Overført frå 2019-budsjett - ny driftskontroll VA-anlegg	5 500 000	-	-	-
	Overført frå 2019-budsjett - ny driftskontroll VA-anlegg	5 500 000	-	-	-
	Overført frå 2019-budsjett - Høgdebasseng - Holdebakken	2 500 000	-	-	-
	Sum teknisk	34 802 000	30 300 000	25 750 000	2 500 000
SUM		34 802 000	30 300 000	25 750 000	2 500 000

Behandling

Jørgen Von Tangen (H) fremma følgande framlegg til vedtak:

Dette budsjettet som ligg føre oss no, inneheldt ein stor mangel. Det er ikkje sett av pengar i budsjettet til ein økonomisjef. Høgre ønskjer å ta bort auka på 510 000 kr. på kultursjefstillinga, og omdisponere dette til ein deltids økonomisjef. Vi ber om at administrasjonen ser på samordning av eksisterande kulturressursar med sikt på å etablere ein kultursjef. Dette må og sjåast i samanheng med dei endra behov vi får om to år når ny skule står ferdig.

Andreas Smith-Erichsen (H) fremma følgande forslag:

I samband med konstitueringa etter valet 2019 vart Kommuneplannemnda gjeninnsett. Dette etter at den i førre kommunestyreperiode vart tatt ut og oppgåvene lagt til Formannskapet. Grunngevinga til posisjonspartia var at arbeidsbelastninga blei så stor i Formannskapet at «gjenfødelsen» av Kommuneplannemnda måtte gjennomførast. Hemsedal Høgre er av ein annan oppfatning, dette er ein unødvendig konstruksjon berre sett i verk for å skru saman eit fleirtal i Kommunestyret.

Prisen for denne konstruksjonen er sett til kr. 400.00,-, ein dyr pris for ein kommune med ein slik økonomi vi no ser i Hemsedal. Dette samstundes med at ein har måtta kutte i fleire av goda til innbyggjarane.

Hemsedal Høgre stiller difor forslag om at kommuneplannemnda vert lagt ned, oppgåvene vert fordelt slik at Hovudutval for Livsløp tek over arbeidet med samfunnsdelen og Hovudutval for Plan og Ressurs tek over arbeidet med arealdelen. I forslaget ligg også at kr. 300.000,- av dei sparte midla vert overført til kulturtiltak blant barn og unge, og kr. 100.000,- vert sett av til ein utredning rundt kommunal struktur, politisk og administrativt, lik det foredraget som KS heldt på opplæringsdagane på Golsfjellet. Formannskapet sett ned ei gruppe for å drive denne prosessen framover.

Andreas Smith-Erichsen (H) fremma følgande forslag:

Kommunen si underliggende drift er kritisk svak. Justert for utbytte frå Hemsedal Energi AS og eigedomsskatt er budsjettert driftsresultat negativt med omtrent 15MNOK. Utbytte frå aksjeinvesteringar er «ein utru tenar» og eigedomsskatten skal berre gå til investeringar, ikkje drift. Dei ekstraordinære inntektene ein har i år er difor ikkje sikkert ein har i framtida. Samtidig står kommune framfor større investeringar slik som den vedtekne skulen. I denne situasjonen MÅ kommunen rigge drifta slik at ein får den underliggende verksemda i balanse.

Hemsedal Høgre fremmar difor forslag om at administrasjonen ila budsjettåret 2020 legg fram forslag som reduserer dei totale lønsutgiftene med 3% til inngangen av 2021. 3% vert rekna til omtrent 4,8 MNOK i eit lønsbudsjett på omtrent 160 MNOK. Høgre meiner at denne effektiviseringa burde vere innan rekkevidde. Kutta skal først og fremst skje i hovudadministrasjonen, men også i administrasjonen i dei forskjellige etatane. Det skal så langt som mogleg forsøkast å spare operative stillingar i helse/omsorg, oppvekst og teknisk.

Slik Hemsedal Høgre ser det er den føreslegne effektiviseringa av kommunen si drift ein del av det veldig riktige vedtaket som er gjort når det gjeld bygging av skule.

Nils Erik Finset (Sp) fremma framlegg om tilleggspunkt under Mål 4. Eit landbruk bygd på framtidstru og miljø:

«Vi skal stimulere til å fylle tomme fjøs med dyr».

Helene Sagabråten (Ap) fremma følgande forslag:

Hemsedal Arbeiderparti vil sjå på høve til inntekt gjennom sal av kommunale bustader. Pr i dag har kommunen 10 bueiningar fordelt på Svøo, Tuv og Trøym. Hemsedal Ap vil at administrasjonen skal sjå antal bustader opp mot behov kommunen har.

Utifrå anbefalingar frå administrasjonen ønskjer Hemsedal Arbeiderparti at kommunen skal selje dei bustadene som ein kan avsjå. Kommunen vil på den måten også spare utgifter til vedlikehald på sikt.

Helene Sagabråten (Ap) fremma følgande forslag:

Administrasjonen set i gong arbeidet med ei utgreiing kring innføring av besøksavgift i Hemsedal. Utgreiinga skal ha fokus på

- Framgangsmåte og kriteria for innføring av besøksavgift
- Økonomiske konsekvensar ved innføring av besøksavgift

Anders Snildal (Sp) fremma forslag til tiltak for gjennomføring i 2020 under punkt 4.2.2 i Handlingsprogram og økonomiplan 2020 - 2023:

Skaffe eiga naudstraumaggregat til Bygdaheimen for å auke tryggleiken for bebuarane der.

Kjell Erik Skølt (Ap) sette fram følgande forslag:

Punkt 6.1.5. Leige av p-plass med motorvarmar og lading

Kommunestyret ber Rådmann innføre leige for p-plassar med straumuttak.

Kommunestyret ber rådmann innføre automatisk betalingsordning for ladestasjon, alternativt stenge denne for allmenn bruk.

Nytt punkt: Gebyr for vigsler

Kommunestyret ber Rådmann legge fram forslag til gebyr for kommunal vigsling. Vigsling på kommunehuset i kommunens opningstid skal vere gratis for dei som er folkeregistert i kommunen. For dei øvrige, og ved vigsling utanfor kommunehuset eller kommunen si opningstid skal storleiken på gebyret stå i forhold til faktisk ressursbruk som administrering, seremoni, reise og tidsbruk.

Nytt punkt : Kommunale bustadtomter

Ved sal av kommunalt opparbeida tomter for bustadbygging skal det ved prissetting leggest inn eit påslag på 10 % av sjølvkost.

Helene Sagabråten (Ap) fremma følgande forslag:

Det er uklokt av Hemsedal kommune å fjerne stønad til rusfrie arrangement frå budsjettet.

Dette gjev viktige prinsipielle signal om prioriteringar som vert gjort av politikarane.

Å støtte opp om rusfrie arrangement bør prioriterast.

Hemsedal kommune har i dag ei årleg inntekt på kr 283.000 i inntekt på alkoholavgift, for sal av alkohol. Desse inntektene bør ein kunne sjå i samanheng med det å støtte opp om også rusfrie tilbod til innbyggjarar og gjester.

Hemsedal kommune set av kr 45.000 til utdeling for å støtte opp om rusfrie arrangement.

Ungdomsrådet innstiller kven midlane skal gå til.

Jørgen Von Tangen (H) fremma følgande forslag:

Hemsedal Høgre ønskjer at det i årshjulet til Hemsedal kommune «Samhandling politikk/administrasjon» i kapittel 5 vert lagt inn at politiske saker som har ein negativ økonomisk innverknad på resultatet, berre vert handsama i møta der tertialrapportane og budsjettet handsamast.

Ingar Nergård (Krf) sette spørsmål til sin habilitet då han er leiar i kommuneplannemnda som er foreslått lagt ned. Han trådde frå møtet under habilitetsdiskusjonen. Ingen vara møtte og habilitetsdiskusjonen vart gjort med 16 representantar. Kommunestyret fann samrøystes Ingar Nergård habil og han tok igjen sete i møtet.

Votering

Det vart røysta over Jørgen Von Tangen (H) sitt framlegg om å ta bort auke på kr. 510.000,- til kultursjefstilling. Framlegget fall med 8 røyster (5xH, 2xAp, 1xKrf) mot 9 røyster (6xSp, 1xHbl, 1xV, 1xSv).

Det vart røysta over Andreas Smith-Erichsen (H) sitt framlegg om nedlegging av Kommuneplannemnda. Framlegget fall me 5 røyster (5xH) mot 12 røyster.

Det vart røysta over Andreas Smith-Erichsen (H) sitt framlegg om kutt i drift, 3% av lønnsbudsjett. Framlegget fall me 5 røyster (5xH) mot 12 røyster.

Det vart røysta over Nils Erik Finset (Sp) sitt framlegg om tilleggspunkt til Mål 4. Framlegget vart samrøystes vedteke.

Det vart røysta over Helene Sagabråten (Ap) sitt framlegg om sal av kommunale bustader. Framlegget vart samrøystes vedteke.

Det vart røysta over framlegget til Helene Sagabråten (Ap) om utgreiing av besøksavgift i Hemsedal. Framlegget vart vedteke med 12 røyster mot 5 røyster (5xH).

Det vart røysta over framlegget til Anders Snildal (Sp) om å skaffe eit naudstraumsaggregat til Bygdaheimen. Framlegget fall med 8 røyster (1xHBL, 1xKrf, 6xSp) mot 9 røyster (5xH, 2xAp, 1xV, 1xSv).

Det vart røysta over dei tre framlegga frå Kjell Erik Skølt (Ap). Alle vart samrøystes vedteke.

Det vart røysta over Helene Sagabråten (Ap) sitt framlegg om stønad til rusfrie arrangement. Framlegget vart samrøystes vedteke.

Det vart røysta over framlegget frå Jørgen Von Tangen (H) gjeldande samhandling politikk/administrasjon. Framlegget vart samrøystes vedteke.

Rådmannen si innstilling med dei vedtekne endringane frå kommunestyremøtet 17.12.19 vart samrøystes vedteke.

6.2 ØKONOMISKE OVERSIKTER

6.2.1 Økonomisk oversikt drift (alle tal i heile 1.000 kroner) – ny forskriftoversikt

Økonomisk oversikt drift						
	R 2018	B 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Rammetilskudd	-67 567	-75 800	-79 918	-79 918	-79 918	-79 918
Inntekts- og formuesskatt	-84 916	-79 880	-85 024	-85 024	-85 024	-85 024
Eiendomsskatt	-5 785	-6 400	-12 200	-12 200	-12 200	-12 200
Andre skatteinntekter	-2 728	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-8 367	-8 542	-6 665	-5 188	-4 611	-4 581
Overføringer og tilskudd fra andre	-30 195	-12 761	-15 792	-15 489	-15 074	-14 936
Brukerbetalingar	-9 692	-9 523	-10 419	-10 419	-10 419	-10 419
Salgs- og leigeinntekter	-36 877	-32 573	-35 688	-37 524	-39 163	-39 983
Sum driftsinntekter	-246 127	-228 479	-248 706	-248 762	-249 409	-250 061
Lønnsutgifter	124 117	118 980	128 535	131 301	133 205	136 013
Sosiale utgifter	28 295	33 037	35 119	35 901	36 484	37 241
Sum bevilgninger drift, netto	75 210	68 080	72 675	72 014	71 026	71 185
Overføringer og tilskudd til andre	12 249	11 483	9 169	8 861	8 816	8 678
Avskrivningar	10 903	10 614	10 614	10 614	10 614	10 614
Fordelte utgifter	-28	-600	-	-	-	-
Sum driftsutgifter	250 746	241 594	256 112	258 691	260 145	263 731
Brutto driftsresultat	4 619	13 115	7 406	9 929	10 736	13 670
Renteinntekter	-1 934	-1 464	-1 320	-1 320	-1 320	-1 320
Utbytter	-5 731	-9 000	-12 150	-12 150	-12 150	-12 150
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-	-	-
Renteutgifter	2 927	3 012	4 794	6 709	9 334	10 647
Avdrag på lån	7 141	8 616	9 540	12 220	15 810	17 770
Netto finansutgifter	2 403	1 164	864	5 459	11 674	14 947
Motpost avskrivningar	-10 903	-10 614	-10 614	-10 614	-10 614	-10 614
Netto driftsresultat	-3 881	3 665	-2 344	4 774	11 796	18 003
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	10	-	-	-	-	-
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	3 732	21	60	60	60	60
19400:19409	-5 790	-3 761	-2 160	-4 909	-11 931	-18 138
15400:15409	-	75	4 444	75	75	75
Netto avsetning til eller bruk av disposisjonsfond	-5 790	-3 686	2 284	-4 834	-11 856	-18 063
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	-	-	-
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-2 048	-3 665	2 344	-4 774	-11 796	-18 003
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-	-	-	-	-	-

Konsekvenser for disposisjonsfondet:

B 2020 – avsetning	kr.	4.444.000	av dette nytter vi 2.160.000 til vedlikehald bygningar
B 2021 – bruk	kr.	4.909.000	av dette nytter vi 2.160.000 til vedlikehald bygningar
B 2022 – bruk	kr.	11.931.000	av dette nytter vi 2.160.000 til vedlikehald bygningar
B 2023 – bruk	kr.	18.138.000	av dette nytter vi 2.160.000 til vedlikehald bygningar

Alternativt må kommunen finne andre inntektskilder og/eller redusere driftskostnader.

6.2.2 Bevilgningsoversikt drift (alle tal i heile 1.000 kroner) – ny forskriftoversikt

Bevilgningsoversikt - drift						
	R 2018	B 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Rammetilskudd	-67 567	-75 800	-79 918	-79 918	-79 918	-79 918
Inntekts- og formuesskatt	-84 916	-79 880	-85 024	-85 024	-85 024	-85 024
Eiendomsskatt	-5 785	-6 400	-12 200	-12 200	-12 200	-12 200
Andre generelle driftsinntekter	-11 095	-11 542	-9 665	-8 188	-7 611	-7 581
Sum generelle driftsinntekter	-169 363	-173 622	-186 807	-185 330	-184 753	-184 723
Sum bevilgninger drift, netto	163 080	176 123	183 599	184 645	184 875	187 779
Avskrivninger	10 903	10 614	10 614	10 614	10 614	10 614
Sum netto driftsutgifter	173 983	186 737	194 213	195 259	195 489	198 393
Brutto driftsresultat	4 620	13 115	7 406	9 929	10 736	13 670
Renteinntekter	-1 934	-1 464	-1 320	-1 320	-1 320	-1 320
Utbytter	-5 731	-9 000	-12 150	-12 150	-12 150	-12 150
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-	-	-
Renteutgifter	2 927	3 012	4 794	6 709	9 334	10 647
Avdrag på lån	7 141	8 616	9 540	12 220	15 810	17 770
Netto finansutgifter	2 403	1 164	864	5 459	11 674	14 947
Motpost avskrivninger	-10 903	-10 614	-10 614	-10 614	-10 614	-10 614
Netto driftsresultat	-3 880	3 665	-2 344	4 774	11 796	18 003
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	10	-	-	-	-	-
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	3 732	21	60	60	60	60
Bruk av disposisjonsfond	-5 790	-3 761	-2 160	-4 909	-11 931	-18 138
Avsetning til disposisjonsfond	-	75	4 444	75	75	75
Netto avsetning til eller bruk av disposisjonsfond	-5 790	-3 686	2 284	-4 834	-11 856	-18 063
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	-	-	-
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-2 048	-	-	-	-	-
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-	-	-	-	-	-
Regnskapsmessig mindreforbruk	-5 928	-	-	-	-	-

6.2.3 Bevilgningsoversikt investering (alle tal i heile 1.000 kroner) – ny forskriftoversikt

Bevilgningsoversikt - investering						
	R 2018	B 2019	B 2020	B 2021	B 2022	B 2023
Investeringer i varige driftsmidler	27 902	28 008	88 305	171 175	147 625	25 790
Tilskudd til andres investeringer	-	-	3 500	400	400	400
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	630	630	580	580	580	580
Utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	28 532	28 638	92 385	172 155	148 605	26 770
Kompensasjon for merverdiavgift	4 078	3 093	3 810	27 175	22 750	4 600
Tilskudd fra andre	9 285	65	-	22 200	14 700	3 700
Salg av varige driftsmidler	6 336	-	8 080	8 630	8 400	5 900
Salg av finansielle anleggsmidler	20	-	-	-	-	-
Utdeling fra selskaper	-	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	3 081	420	-	-	-	-
Bruk av lån	11 310	27 350	58 052	125 900	114 260	21 590
Sum investeringsinntekter	34 110	30 928	69 942	183 905	160 110	35 790
Videreutlån	2 610	2 500	4 000	4 000	4 000	4 000
Bruk av lån til videreutlån	-	-	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Avdrag på lån til videreutlån	1 742	420	420	420	420	420
Mottatte avdrag på videreutlån	-	-	420	420	420	420
Netto utgifter videreutlån	4 352	2 920	-	-	-	-
Overføring fra drift	10	-	-	-	-	-
Netto avsetning til eller bruk av bundne inv.fond	-1 023	-	-	-3 700	-3 700	-3 700
Netto avsetning til eller bruk av ubundet inv.fond	400	630	22 443	-8 050	-7 805	-5 320
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	-	-	-
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-613	630	22 443	-11 750	-11 505	-9 020
Framført til inndekning i senere år (udekket beløp)	-613	-	-	-	-	-

6.2.4 Oversikt gjeld – antatt forskriftsskjema

Oversikter lånegjeld - (alle tal i heile 1.000 kr)						
	R 2018	R 2019 - stip.	B 2020 -stip.	B 2021 - stip.	B 2022 - stip.	B 2023 -stip.
- Kommunale lån - investeringar	131 295	131 395	140 495	214 295	278 595	280 395
- Formidlingslån - startlån	10 746	12 646	15 946	19 146	22 246	25 246
- Sjølvkostlån - stipulert	42 000	43 600	71 900	96 900	117 000	114 000
	184 041	187 641	228 341	330 341	417 841	419 641

7. BUDSJETTVEDTAK

Kommunestyret i Hemsedal vedtek:

1. Handlingsprogram for 2020 – 2023 med mål og strategiar
2. Økonomiplan 2020 – 2023
3. Årsbudsjett 2020 med følgjande hovudpunkt:
 - 3.1 Skatt på inntekt og formue blir likna ut i samsvar med dei maksimalsatsar som Stortinget har vedteke.
 - 3.2 Kommunestyret vedtek følgjande for eigedomsskatteåret 2020 i Hemsedal kommune:

Det skal skrivast ut eigedomsskatt på faste eigedomar i heile kommune, jf. Eigedomsskattelova (Esktl.) § 3, fyrste ledd, bokstav a

Det skal vidare skrivast ut eigedomsskatt på eit «særskilt fastsett grunnlag» i samsvar med overgangsreglane til Esktl. §§ 3 og 4 fyrste ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2020 vere lik 5/7 av differansen mellom eigedomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som har sin årsak i nye verdsettingsregler og at produksjonsutstyr og –installasjonar ikkje skal reknast med i grunnlaget for verk og bruk som frå og med 2019 vart å sjå på som næringseigedom.

Den alminnelege eigedomsskattesatsen er 7 % , jfr. Eskl. § 11, fyrste ledd

Differensiert skattesats for eigedomar med sjølvstendige bustaddelar er 1 % , jfr. Esktl. § 12, bokstav a. Den same satsen skal også leggest til grunn for fritidseigedomar.

Takstvedtekter for eigedomsskatt i Hemsedal kommune vedteke i K-sak 75/2017 skal gjelde for eigedomsskatteåret 2020, jf. Eskl. § 10

Eigedomsskatten skrivast ut i to terminar, jfr. Esktl. § 25, fyrste ledd. Terminar for forfall vert sett til 1. april og 1. oktober.

Det gjennomførast ny alminneleg taksering i kommunen med verknad frå og med eigedomsskatteåret 2020.

For skatteåret 2020 fritrek kommunestyret eigedom til stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten, jfr. Esktl. § 7, bokstav a

For skatteåret 2020 fritrek kommunestyret bygning som har historisk verdi, jfr. Esktl. § 7, bokstav b. Bygning av historisk verdi vil seie bygningar som er automatisk freda eller vedtaksfreda etter kulturminneloven. Rådmannen gis fullmakt til å administrere dette.

3.3 Driftsbudsjett i samsvar med «Økonomisk oversikt drift».

3.4	- Sum driftsinntekter	kr.	248.706.000
	- Sum driftsutgifter	kr.	256.112.000
	- Korr. Avskrivninger	kr.	-10.614.000
	- Netto finansutgifter	kr.	864.000
	- Netto avsetning til fond	kr.	2.284.000
	- Netto avsetning bunde driftsfond	kr.	60.000

Investeringsbudsjett i samsvar med «Bevilgningsoversikt investering»

	- Brutto investering kommuna	kr.	88.305.000
	- Tilskudd til andres investeringer	kr.	3.500.000
	- Eigenkapitalinnskott	kr.	580.000
	- Startlån	kr.	4.000.000

Finansiert slik:

	- Bruk av lån – kommunale invest.	kr.	58.052.000
	- Bruk av lån - videreutlån	kr.	4.000.000
	- Bruk av investeringsfond	kr.	29.943.000
	- Bruk av inv.fond – egenkapitalinns	kr.	580.000
	- Mva.refusjon	kr.	3.810.000

Låneramme på kr. 62.052.000 slik

	- Finansiering av nye investeringar	kr.	58.052.000
	- Startlån	kr.	4.000.000

Rådmannen får fullmakt til å godkjenne lånevilkår innafor nemnde låneramme

3.5 Utbytte frå Hemsedal Energi AS/sal av kraft kr. 12.150.000

3.6 Gebyr, avgifter og satsar for betaling av tenester som synt til i kapittel 8 i Handlingsprogram og økonomiplan 2020 – 2023

8. GEBYR OG BETALINGSSATSAR

8.1 Slam

Slamtømming				
Med heimel i forskrift om tømming av avlaupsanlegg inkludert tette tankar og bestemningar om betaling av gebyr, fastsett av Hemsedal kommunestyre 14. desember 2017 med heimel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensningar og om avfall (forurensningsloven) § 26, § 34, § 37, § 79, § 83 og § 85, vedtek Hemsedal kommunestyre fylgjande gebyr og gebyrsatsar for 2020:				
Varenr	Gebyrtekst	Pris inkl. mva 2019	Pris inkl. mva. 2020	Δ %
520	Fastledd slamanlegg (årleg)	300	309	3,0
521	Kr/pr. m3 for slamavskillere/tette tanker/store anlegg o.l	563	580	3,0
524	Fastledd minirensanlegg (årleg)	773	796	3,0
525	Kr/pr. m3 for minirensanlegg	375	386	3,0
528	Fastledd store anlegg (årleg)	1 416	1 458	3,0
593	Rensegebyr ved tette tanker/ekstra- og nødtømminger - pris pr. m ³	250	258	3,0
595	Traktor- /spesialbiltømming/liten bil	708	729	3,0
503	Oppmøtegebyr ved ekstratømminger	1 871	1 927	3,0
505	Oppmøtegebyr ved naudtømminger	4 076	4 198	3,0
507	Pr. m3 ved ekstra- og naudtømminger	534	550	3,0
506	Ikkje utført ekstra- naudtømming	626	645	3,0

8.2 Renovasjon

ÅRSGEBYR RENOVASJON (alle tal i kroner inkl. mva)				
Gebyrsetter	Vekt	2019	2020	Δ %
Sats renovasjon helårsbolig	1,00	3 063	3 268	6,7
Sats renovasjon container	0,77	2 349	2 506	6,7
Sats renovasjon dunk hytte	1,00	3 063	3 268	6,7
Sats utvida henteavstand	0,10	313	334	6,8
Sats renovasjon dunk stor	1,50	4 594	4 901	6,7
Sats renovasjon hytte/støl	0,57	1 745	1 863	6,7

Hushaldningar med sekkerrenovasjon som komposterer organisk avfall kan få 20 % reduksjon av gebyret . Føresetnaden er at dei kan dokumentere at dei har gjennomført komposteringskurs som på førehand er godkjent av kommunen

8.3 Vatn og avløp

Tilknytingsgebyr er et eingongsgebyr som skal betalast for tilknytning til kommunalt vatn- og/eller avløpsanlegg. Gebyret skal betalast ved tilknytning av:

- Ny tilknytning av eigedom
- Tilknytning av eksisterande bygg, eller bygg som kommunen krev tilknytt.
- Eksisterande bygg med tilknytning som ikkje er godkjent.

For bustadeigedom skal eingongsgebyret for tilknytning utgjere eit fast beløp per bueining.

For nærings- og fritidseigedom skal eingongsgebyret for tilknytning utgjere eit fast beløp per brukseining som er tilknytt.

For kombinasjonseigedom skal det betalast for kvar del etter reglane over.

Tilknytingsgebyret skal være betalt før tilknytning.

Arsgebyr for vassforsyning og avløpshandtering er todelt:

Abonnementsgebyr:

Eit fast årleg gebyr for kommunens vass- og avløpstenester. Inntektene frå gebyret skal fortrinnsvis dekkje tenestenes kapitalkostnader og indirekte administrasjonskostnader. I 2020 forventast dette å utgjere 40 % for vatn og 46 % for avløp.

Forbruksgebyr

Bli fastsett anten etter faktisk vassforbruk eller stipulert etter størrelsen på eigedom. Stipulert forbruk reknast ut ifrå bruksareal multiplisert med ein faktor på 1,2 m³/m². For fritidsbustad er faktoren 0,6 m³/m². Bruksareal reknast etter NS-3940. Vatn- og avløpsgebyra reknast etter prinsippet vassmengd inn er lik vassmengd ut.

Differensiert abonnementsgebyr:

Abonnementsgebyret er differensiert ut frå brukskategoriar:

- Bustadeigedom: per bueining
- Fritidseigedom: per brukseining
- Nærings- og kombinasjonseigedom (bedrifter, landbruk mv.): i kategoriar avhengig av vassforsyningskapasiteten til den enkelte eigedom

Vassmålaravlesing:

Abonnentar som har vassmålar betalar ein årleg leige for vassmålar.

Alle vassmålarar skal lesast av ein gong kvart år innan 31. desember. Målarstand skal rapporterast på vassmålar kort og blir sendt til kommunen elektronisk eller som brevpost.

Gebyrreduksjon i medhald av forbrukarkjøpslova sine reglar om prisavslag

Abonnenten har rett til reduksjon i gebyr ved feil eller mangel ved vassforsyninga i medhald av forbrukarkjøpslova sine reglar om prisavslag. Abonnenten har rett til redusert gebyr dersom ikkje-varsla avbrot i vassforsyninga varar i meir enn 24 timar. Vilkår for gebyrreduksjon er at mangelen skuldast forhold hjå kommunen, til dømes forureining i vasskjelde eller feil ved kommunalt anlegg. Krav om redusert gebyr må fremmast innan to månader etter at forholdet oppstod, dersom ikkje kommunen har fatta eige vedtak om gebyrreduksjon.

Gebyrsatsar (alle satsar er inklusiv meirverdiavgift):					
Arleg abonnementsgebyr (kr/år)	Eining/tal	Vatn		Avløp	
		2019	2020	2019	2020
<i>Bustadeigedom</i>	<i>Per bueining</i>	-	704	-	1 541
<i>Fritidseigedom</i>	<i>Per brukseining</i>	-	1408	-	3 083
<i>Nærings- og kombinasjonseigedom</i>					
<i>Kategori 1 (0-300 m³)</i>	1	-	704	-	1 541
<i>Kategori 2 (301-1.000 m³)</i>	3	-	2 112	-	4 623
<i>Kategori 3 (1.001-3.000 m³)</i>	6	-	4 224	-	9 246
<i>Kategori 4 (3.001-6.000 m³)</i>	12	-	8 448	-	18 492
<i>Kategori 5 (6.001-20.000 m³)</i>	24	-	16 896	-	36 984
<i>Kategori 6 (20.001-50.000 m³)</i>	50	-	35 200	-	77 050
<i>Kategori 7 (50.001-150.000 m³)</i>	100	-	70 400	-	154 100
		Vatn		Avløp	
Forbruksgebyr (kr/m³)		2019	2020	2019	2020
<i>Alle abonnentar</i>		16,80	13,43	27,24	25,85
		Vatn			
Vassmålarmeige (kr/år)		2019	2020		
<i>Per måler</i>		100	200		
		Vatn		Avløp	
Tilknytingsgebyr (kr)		2019	2020	2018	2020
<i>Sats per bueining/brukseining</i>		-	15 000	-	15 000

Gebyrreduksjon i årsgebyret i medhald av forbrukarkjøpslova sine reglar om prisavslag:

Årsgebyret reduserast med 0,3 % per påbegynte døgn utover det første døgnnet.

Oppmøtegebyr for avlesing av vassmålarme:

Dersom abonnenten unnlét å foreta ei avlesing i tråd med lokal forskrift og kommunen må foreta avlesinga: kr 1.000,- per gong per eigedom.

Gebyr for avstenging og påsetting av vassforsyninga:

Dersom kommunen føretek avstenging eller påsetting: kr 2.000,- per gong per eigedom.

Forfallsdatoar for kommunale gebyr:

20. mars, 20. juni, 20. september og 20. desember

Dømer på gebyrutrekning

Målt forbruk - Bustadeigedom (120 m³):

Vatn: 704 kr + (120 m³ x 13,43 kr/m³) + 200 kr = 2.516 kr

Avløp: 1.408 kr + (120 m³ x 25,85 kr/m³) = 4.643 kr

Målt forbruk - Fritidsbustad (120 m³):

Vatn: 1408 kr + (120 m³ x 13,43 kr/m³) + 200 kr = 3.220 kr

Avløp: 3.083 kr + (120 m³ x 25,85 kr/m³) = kr 6.185

Målt forbruk - Nærings- og kombinasjonseigedom (4.500 m³):

Vatn: (704 kr x 12) + (4.500 m³ x 13,43 kr/m³) + 200 kr = 69.083 kr

Avløp: (1.408 kr x 12) + (4.500 m³ x 25,85 kr/m³) = 133.221 kr

Stipulert forbruk - Bustadeigedom (120 m³ BRA = 144 m³): Vatn: 704 kr + (120 m³ x 1,2 m³/m² x 13,43 kr/m³) = 2.638 kr Avløp: 1.408 kr + (120 m³ x 1,2 m³/m² x 25,85 kr/m³) = 5.130 kr

8.4 Matrikkel

Gebyr for forvaltningsoppgaver etter matrikkeloven gjeldende fra 1/1-2020	2019	2020
Oppretting av matrikkelenhet (Gjelder også uten fullført oppmålingsforretning)		
<i>Oppretting av grunneiendom</i>		
Areal fra 0 – 250 m ²	5 410	5 600
Areal fra 251 – 500 m ²	10 820	11 210
Areal fra 501 – 2000 m ²	16 240	16 810
Areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da	1 140	1 160
Fradeling av 5 eller flere parseller i samme forretning betales pr. parsell og som er omfatta av same reg.plan skal det betalast 80% av gebyr 4.1.1.c. per parsell frå fyrste parsell. Der det er klart urimeleg, skal det likevel ved areal i uregulerte område kunne betalast etter medgått tid.		-
		-
<i>Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn/ frå punkt feste til festegrund eller grunneiendom</i>		
Areal fra 0 – 250 m ²	8 080	8 320
Areal fra 251 – 500 m ²	12 860	13 320
Areal fra 501 – 2000 m ²	19 260	19 930
Areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da	1 140	1 170
		-
<i>Oppmåling av tilleggsareal - grunn til eierseksjon (pr. sak)</i>		
Samlet areal fra 0 – 50 m ²	8 040	8 320
Samlet areal fra 51 – 250 m ²	9 650	9 980
Samlet areal fra 251 – 2000 m ²	11 230	11 630
Samlet areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da	810	830
		-
<i>Oppretting av anleggseiendom</i>		
Volum fra 0 – 2000 m ³	8 040	8 320
Volum fra 2001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000m ³	1 610	1 670
		-
<i>Registrering av jordsameie</i>		
Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid.	1 610	1 670
		-
<i>Matrikkelføring av ommatrikulering/ innløsning av festegrund</i>	2 880	2 980
		-
<i>Oppretting av matrikkeleining utan fullført oppmålingsforretning</i>	2 880	2 980
		-
Grensejustering		
<i>Grunneiendom, festegrund og jordsameie</i>		
Areal frå 0-75 m ²	1 090	1 120
Areal fra 76 – 250 m ²	4 690	4 860
Areal fra 251 – 500 m ²	7 810	8 090
		-
Arealoverføring		
<i>Grunneiendom, festegrund og jordsameie</i>		
Areal fra 0 – 250 m ²	16 060	16 620
Areal fra 251 – 500 m ²	19 260	19 930
Arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ² medfører en økning av gebyret på	4 840	5 010
		-
<i>Anleggseiendom</i>		
Volum fra 0 – 250 m ³	15 590	16 620
Volum fra 251 – 500 m ³	18 890	19 930
Volumoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på	4 690	5 010
		-
Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning		
For inntil 1 punkter	1 120	1 150
For overskytende grensepunkter, pr. punkt	790	810

8.5 Plan og bygg

Byggesaksbehandling. Priser gjeldende fra 1/1-2020	2019	2020
Situasjonskart - kopi av plott av kart i format større enn A3	180	185
Digitale kartunderlag - minstepris - regulert gjennom GEOVEKST- samarbeid	450	465
Timepris feltarbeid (einskildperson) inkl reise - eks. grunnlag ved tilsyn næringsavfall - eks mva	1 620	1 670
Timepris - grunnlag etter medgått tid eks. mva	1 240	1 280
Planbehandling. Gebyr med virkning fra 1/1-2020	2019	2020
Detaljregulering pbl § 12-3		
Oppstartsmøte med representant frå adm	8 000	8 240
Basisgebyr for handsaming av nye planer fram til 1. gongs handsaming		
Enkel plan	74 750	77 000
Samansett plan	98 520	101 000
Komplisert plan	125 690	130 000
Mindre reguleringsendring	20 000	20 600
Planførespurnad - planavklaring etter §12- 8	13 440	13 840
Dispensasjoner etter pbl § 19		
Fra kommuneplan, reg.plan, eller forskrifter der saken må sendes til ekstern høring	18 450	19 000
I saker som ikke skal på ekstern høring NB. pr dispensasjonsforhold.	13 840	14 330
"Kurrante" dispensasjoner i byggesaksbehandling	3 590	3 720
Konsekvensutredning pbl Kap 4, §4-2 og kap 14		
Behandling av konsekvensutredning skal betalast etter medgått tid. Minstegebyret er	6 040	6 220

Byggesaker. Priser gjeldende fra 1/1-2020	2019	2020
Førehandskonferanse (pbl §20-1a)		
Søknadssak - middels tung sak (tiltaksklasse 2)	1 490	1 530
Søknadssak - komplisert sak (tiltaksklasse 3)	2 280	2 350
Søknader utan krav til ansvarsrett § 20-4		
a) mindre tiltak på bebygd eiendom	5 680	5 680
b) alminnelig driftsbygning i landbruket over 250 m ²	8 770	8 770
c) Mindre byggearbeid på bebygde eiendommer frå 0-15 m ²	3 520	3 520
Lokal godkjenning av foretak for ansvarsrett § 22-3		
1. gongs godkjenning samt utvidig av godkjenningsområde	2 650	2 730
Godkjening av føretak som har lokal godkjenning	360	370
Søknadspliktige tiltak pbl §20-1		
Deling § 20-1 bokstav m		
Deling av eiendom eller bortfeste for mer enn 10 år når søknaden er i samsvar med bebyggelses- eller reguleringsplan	1 310	1 350
Uregulerte områder eller der grenser ikkje er fastsett i plan	2 680	2 760
Deling av eiendom som ikke er i samsvar med reg.plan må handsamast som disp		
Bustadbygging og fritidsbustad for første bueining		
Nybygg bustad	13 540	13 950
Nybygg fritidsbustad	16 790	17 290
Nybygg fritidsbustader over 250 m ²	22 040	22 700
Tilbygg over 50 m ²	7 510	7 740
Tilbygg under 50 m ²	6 020	6 200

8.5 Plan og bygg - fortsetter

Byggesaker. Priser gjeldende fra 1/1-2020	2019	2020
Søknadspliktige småhus (garasje, uthus og anneks)		
Nybygg	6 600	6 800
Anneks	6 000	6 180
Andre bygninger, nybygg og tilbygg		
BRA inntil 100 m ²	9 980	10 280
Tillegg pr. påbegynt 100 m ² BRA	2 650	2 730
Andre bygninger, nybygg og tilbygg		
Midlertidig/transportabel: bygning eller konstruksjon (plbl § 20-1 bokstav a):	3 350	3 450
Fasadeendring m.v. (plbl § 20-1 bokstav b) og c):	3 350	3 450
Bruksendring m.v. (plbl § 20-1 bokstav d):	3 350	3 450
Riving av bygning, konstruksjon eller anlegg (plbl § 20-1 bokstav e):	3 350	3 450
Oppdeling eller samanslåing av brukseining (plbl § 20-1 bokstav g):	3 350	3 450
Innhegning mot veg, skilt eller reklameinnretning (plbl § 20-1 bokstav h) og i):	1 240	1 280
Vesentlege terrenginngrep, veg/p-plass (plbl § 20-1 bokstav k). Minstegebyr:	3 350	3 450
Bygging av veg til enkelttomt	3 350	3 450
Bygging av veg til hyttefelt	11 330	11 670
Endringer i høve til gitt løyve eller registrert melding		
For endringsforslag skal det betalast gebyr etter medgått tid	1 240	1 280
Handsaming av avvik		
For handsaming av avik er gebyret pr. handsama avik	3 350	3 450
Midlertidig bruksløyve		
Søknad om midlertidig bruksløyve og søknad om forlenging av dette:	1 240	1 280
Purregebyr for ferdigattest på bakgrunn av midlertidig bruksløyve:	1 240	1 280
Refusjonssaker (kap 18)		
Planbehandling og refusjonsvedtak §18-8 - etter medgått tid/ utgift til kunnig hjelp: Minstegebyr	5 310	5 470
Kostnadskontroll §18-9 - - etter medgått tid/ utgift til kunnig hjelp. Minstegebyr	5 310	5 470
Overtredelsesgebyr (straffegebyr) jfr. pbl § 32-8, §§ 16-1, 16-2		
Foretak kan ilegges overtredelsesgebyr inntil angitte beløpsgrenser for forsettlege eller uaktsomme overtredelser som nevnt i bokstav a til g. Det vert vist til gebyrsatsar heimla direkte i lova.		

8.6 Plan og bygg – del 2

Mindre avløpsanlegg. Gebyr med virkning fra 1/1-2020	2019	2020
Ny organisering frå 2020 - Interkommunalt VA- kontor etter vertskommunemodellen		
Søknad om utslippstillatelse		
Anlegg der utslippet er kalkulert til < 50 pe		8 000
Anlegg der utslippet er kalkulert til mellom 50-2000 pe		25 000
Tilsyn		
Tilsyn av små avløpsanlegg <50 personekvivalenter (PE), kap 12, pris årlig		250
Tilsyn større avløpsanlegg 50-2000 personekvivalenter (PE), kap 13, pris etter medgått tid		
Tilsyn oljeutskillere blir fakturert etter medgått tid		
Saksbehandling VA- plan etter medgått tid		
Satsar medgått tid		
Timesats kontor eks. mva		900
Timesats felt eks. mva		1 100
Andre oppgåver - gebyr med virkning fra 1/1-2020	2019	2020
Salgsoppgave til eiendomsmeglere, pr oppgave eks. mva	3 810	3 920
Adressenummerskilt eks. mva	128	128
Attestar og tenester som skal betalast etter medgått tid eks. mva	2019	2020
For registerutskrift, ekstra protokollutskrift, for attest o.l. der alle relevante opplysningar er tilgjengelege ved kontoret:	640	660
For attest m.v. som krev synfaring eller skriftleg innhenting av data:	3 510	3 620
For register- eller protokollutskrift og attest som krev meir enn eit halvt timeverk, kan kommunen krevja gebyr etter medgått tid.		

8.7 Feiing

Type gebyr	Gebyr 2019	Gebyr 2020	Endring
Branntilsyn - tilsyn bolig	1 313	1 220	-7,1 %
Feiing bolig (pipe 1)	462	450	-2,6 %
Pipe nr. 2 på same hus	231	225	-2,6 %
Ikke avlyst tilsyn/1	316	316	0,0 %
Ikke avlyst tilsyn/2	1 313	1 220	-7,1 %
Branntilsyn - tilsyn fritidsbolig	1 313	1 400	6,6 %
Feiing fritidsbolig	462	650	40,7 %
Pipe nr. 2 på same fritidsbolig	231	325	40,7 %
Ikke avlyst tilsyn/1	316	316	0,0 %
Ikke avlyst tilsyn/2	1 313	1 400	6,6 %
Timesats - pr. påbegynt time	667	667	0,0 %

8.8 Landbrukssaker

Forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- OG DELINGSSAKER AV 14. DES. 2011

Kommunen skal krevja gebyr **etter reglane i forskrifta** for følgjande saker:

Søknader om konsesjon (ervertsløyve) etter lov av 28. nov. 2003 nr. 98 om konsesjon ved erverv av fast eigedom (konsesjonsloven) mv §§2 og 3.

Søknader om delingsløyve etter lov om jord (jordloven) av 12. mai 1995 nr. 23 § 12.

Kommentar:

Det betales et gebyr på kr. 5.000,- for behandling av konsesjonssaker og kr. 2000,- for behandling av delingssaker etter jordlova.

Dersom gebyret openbert er urimeleg i høve til prinsipp om sjølvkost, kan rådmannen eller den som han/ho gjev fullmakt til, av eige tiltak fastsetje eit høveleg gebyr, jfr. kommunal gebyrforskrift pkt. 1.4.

For øvrig gjeld forskrifta vedteke av Statens Landbruksforvaltning av 14. desember 2011.

8.9 Brukarbetaling helse- og omsorg

Heimebasert omsorg

Betalingssatser for heimebasert omsorg	Pr time		Maks pr mnd	
	2019	2020	2019	2020
Husstandens inntekt pr år				
Mindre enn 2 G ¹⁾	210,00	210,00	210,00	210,00
2 - 3 G	210,00	230,00	680,00	750,00
3 -5 G	260,00	280,00	1 730,00	1 900,00
Over 5 G	290,00	320,00	2 640,00	2 900,00

¹⁾ G= grunnbeløp i folketrygda. Den blir justert den 01. mai kvart år. Grunnbeløpet pr 1/5-2018 er kr. 96.883

Satsane blir regulert i samsvar med FOR 2011-12-16 nr 1349: Forskrift om kommunal egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester og rundskriv frå helse- og omsorgsdepartementet.

Tilkjørt middag.	2019	2020
Middag	70,00	75,00

Betaling for opphald - Bygdaheimen

Betaling for opphald - Bygdaheimen	2019	2020
Korttidplass i institusjon- døgnplass	160,00	165,00
Dag- og nattopphald i institusjon	80,00	85,00
Avlastningsopphald	gratis	gratis
Fritak før utrekning av vederlag	8 400,00	

Satsane vil bli justert i samsvar med statlege føringar. Justeringen kjem i desember

Betaling for opphald - Bygdaheimen

Betaling for opphald - Bygdaheimen	2019	2020
Middag	70,00	75,00
Andre måltider	30,00	30,00
Heilpensjon	110,00	115,00

¹⁾ Disse vil bli justert i samsvar med statlege føringar. Justeringen kjem i desember

Tryggleiksalarm

Tryggleiksalarm/anna	2019	2020
Tryggleiksalarm – analog	220,00	
Tryggleiksalarm- digital	260,00	265,00
Andre tilleggsfunksjonar, røykvarslar	50,00	50,00
Andre einingar knytt til trygghetsalarm		50,00
Medisindispensar (utan vedtak)		1 500,00
GPS		265,00

Brukaren må dekke utgifter til installering og abonnement av analog line eller mobilabonnement. Teljarskritt for alarm og sjølvtesting kjem på den enkelte si telefonrekning.

Brukaren må betale kostnader for leige av tilleggsapplikasjonar

Brukaren må skaffe ekstra nøkkel og godta at det blir installert nøkkelboks på huset.

Rekning blir sendt månadsvis

Når tenesta blir tildelt etter Lov om helse og omsorgstenester gjeld kommunen satsar for eigenbetaling.

Ny velferdsteknologi skal være på plass innen 1/1-20. Det vil komme en felles prissetning på dette i Hallingdal, når leverandøren har gitt oss priser

Dagsenter

Dagsenter - måltid	2019	2020
Middag	70,00	75,00
Varm lunsj	40,00	45,00
Brødmåltid	30,00	30,00
Kaffe/Te (Det som kjem utanom måltid)	20,00	20,00
Dagsenter - måltid inkl henting og bringing	0,00	75,00

Brukarane må i tillegg betale for deltaking på enkelte turar og aktivitetar. Deltaking er frivillig.

Fysioterapiteneste

Takstar i samsvar med gjeldande forskrifter

Legeteneste

Takstar i samsvar med gjeldande forskrifter og tariff.

Frisklivsentral

Friskliv	2019	2020
Eigenbetaling for resept pr kvartal	360,00	380,00
Eigentrening i treningsrom fysioterapi, pr måned *	120,00	150,00
Eigenbetaling for frisklivsaktiviteter, klippekort 10 gonger	530,00	550,00
Tap av nøkkelkort	220,00	250,00

Eigenbetaling gjeld deltaking i deltaking i treningsopplegg i regi av Friskliv og bruk av treningsrom
Eigenbetaling for deltaking av frisklivsaktiviteter går til leige av lokaler, vedlikehald og reparasjon av utstyr.

For å bruke treningsrom til eigentrening skal det vera inngått ei eigen treningsavtale.

Helsestasjon

Takstar i samsvar med gjeldande forskrifter og tariff.

Hjelpemidler	2019	2020
Utkjøring av hjelpemidler fra kommunalt lager	0,00	150,00

Reisevaksiner Helsestasjonen	2019	2020
1. gangs konsultasjon	150,00	350,00
2. og 3. gangs konsultasjon	50,00	155,00
Forbruksmateriell pr konsultasjon	0,00	100,00
Reisevaksiner	kostpris	kostpris

Helsestasjon

Takstar i samsvar med gjeldande forskrifter og tariff.

Hjelpemidler	2019	2020
Utkjøring av hjelpemidler fra kommunalt lager	0,00	150,00

Reisevaksiner Helsestasjonen	2019	2020
1. gangs konsultasjon	150,00	350,00
2. og 3. gangs konsultasjon	50,00	155,00
Forbruksmateriell pr konsultasjon	0,00	100,00
Reisevaksiner	kostpris	kostpris

8.10 Brukarbetaling Oppvekst

Betalingssatsar barn og unge gjeldende frå 1/1-2020	2019		2020	
	Sats	Kostpengar	Sats	Kostpengar
Skulefritidsordning (SFO) per månad				
Full plass	2 630,00		2710,00	
1 dag/veke før- etter skulen	530,00		545,00	
2 dagar/veke før- etter skulen	1 050,00		1090,00	
3 dagar/veke før- etter skulen	1 580,00		1630,00	
4 dagar/veke før- etter skulen	2 100,00		2165,00	
Morgon-SFO	590,00		610,00	
Kjøp av dag				
Pris per dag i feriar utanom skuleruta	280,00		290,00	
Pris per dag i feriar for dei som ikkje har ordinær plass	310,00		320,00	
Pris per dag før og etter skuletid	140,00		145,00	
Pris per dag før og etter skuletid for dei som ikkje har ordinær plass	150,00		155,00	
Søskenmoderasjon 30% på den rimelegaste plassen frå og med barn nr. 2				
Gebyr ved for sein henting	260,00		280,00	
Hemsedal kulturskule 1/8-2020				
Semesteravgift	1 410,00		1 450,00	
Instrumentleige per semester	270,00		280,00	
Søskenmoderasjon	25 %		25 %	
Moderasjon ved fleire aktivitetar	25 %		25 %	
Betalingssatsar for barnehage gjeldande frå 1/1-2020				
	2019		2020	
	Sats	Kostpengar	Sats	Kostpengar
5 dagars plass, per månad	2990/3040		3 135,00	
Kostpengar 5 dagar Ulsåkk 1		350,00		360,00
Kostpengar 5 dagar Ulsåkk 2		330,00		340,00
Kostpengar 5 dagar Tuv		380,00		400,00
4 dagars plass, per månad	2670/2700		2 850,00	
Kostpengar 4 dagar Ulsåkk 1		280,00		290,00
Kostpengar 4 dagar Ulsåkk 2		260,00		270,00
Kostpengar 4 dagar Tuv		290,00		300,00
3 dagars plass, per månad	2150/2180		2 500,00	
Kostpengar 3 dagar Ulsåkk 1		210,00		220,00
Kostpengar 3 dagar Ulsåkk 2		190,00		195,00
Kostpengar 3 dagar Tuv		220,00		230,00
2 dagars plass, per månad	1690/1710		1 900,00	
Kostpengar 2 dagar Ulsåkk 1		130,00		135,00
Kostpengar 2 dagar Ulsåkk 2		140,00		145,00
Kostpengar 2 dagar Tuv		150,00		155,00
Kjøp av dag	320,00		330,00	
Søskenmoderasjon 30% ved barn nr. 2	30,00 %		30,00 %	
Søskenmoderasjon 50% ved barn nr. 3	50,00 %		50,00 %	
Gebyr ved sein henting	270,00		280,00	
Hushaldningar med samla årsinntekt under 548.500 kroner - rett til å få 20 t. gratis opphaldstid i barnehage pr. veke barn frå 2- 5 år				
Statsbudsjettet - foreldrebetaling				